

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 302

**Konya Milletvekili Orhan Erdem ve
57 Milletvekilinin Öğretmenlik Meslek
Kanunu Teklifi (2/4056) ile Milli Eğitim,
Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• **2/4056 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Katılma Yazıları5

- Genel Gerekçesi9

- Madde Gerekçeleri10

• **Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu**.....12

• **Muhalefet Şerhleri**20

• **Teklif Metni**.....49

• **Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin**49

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Orhan Erdem</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Serkan Bayram</i>
Konya	Kırıkkale	İstanbul
<i>Ekrem Çelebi</i>	<i>Ahmet Çolakoğlu</i>	<i>Mehmet Erdoğan</i>
Ağrı	Zonguldak	Gaziantep
<i>Murat Baybatur</i>	<i>Mehmet Yavuz Demir</i>	<i>Lütfiye Selva Çam</i>
Manisa	Muğla	Ankara
<i>Belgin Uygur</i>	<i>Mehmet Ali Özkan</i>	<i>Mehmet Akif Yılmaz</i>
Balıkesir	Manisa	Kocaeli
<i>Habibe Öçal</i>	<i>Zeynep Yıldız</i>	<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>
Kahramanmaraş	Ankara	Gaziantep
<i>Tülay Kaynarca</i>	<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i>	<i>Cemal Taşar</i>
İstanbul	İstanbul	Bitlis
<i>İsmail Kaya</i>	<i>Ceyda Çetin Erenler</i>	<i>Fehmi Küpçü</i>
Osmaniye	Kütahya	Bolu
<i>Ravza Kavakcı Kan</i>	<i>Emine Yavuz Gözgeç</i>	<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i>
İstanbul	Bursa	Erzurum
<i>Bayram Özçelik</i>	<i>Mücahit Durmuşoğlu</i>	<i>Pakize Mutlu Aydemir</i>
Burdur	Osmaniye	Balıkesir
<i>Çiğdem Erdoğan Atabek</i>	<i>Zülfü Demirbağ</i>	<i>İsmail Bilen</i>
Sakarya	Elazığ	Manisa
<i>Osman Ören</i>	<i>Ergün Taşcı</i>	<i>Zafer Işık</i>
Siirt	Ordu	Bursa
<i>Adil Çelik</i>	<i>Yusuf Başer</i>	<i>İbrahim Aydemir</i>
Balıkesir	Yozgat	Erzurum
<i>Ali Şahin</i>	<i>Erol Kavuncu</i>	<i>Selim Yağcı</i>
Gaziantep	Çorum	Bilecik
<i>İlyas Şeker</i>	<i>Nazım Maviş</i>	<i>Metin Yavuz</i>
Kocaeli	Sinop	Aydın
<i>Hasan Çilez</i>	<i>Halil Etyemez</i>	<i>Radiye Sezer Katurcioğlu</i>
Amasya	Konya	Kocaeli
<i>Selim Gültekin</i>	<i>Jülide İskenderoğlu</i>	<i>Cihan Pektaş</i>
Niğde	Çanakkale	Gümüşhane

<i>Serap Yaşar</i>	<i>Erol Kaya</i>	<i>İffet Polat</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>Emine Sare Aydın</i>	<i>Yücel Menekşe</i>	<i>Eyüp Özsoy</i>
İstanbul	Nevşehir	İstanbul
<i>Veysel Eroğlu</i>	<i>Nevzat Ceylan</i>	<i>Orhan Yegin</i>
Afyonkarahisar	Ankara	Ankara
	<i>Cengiz Demirkaya</i>	
	Mardin	

KATILMA YAZILARI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Öğretmenlik Meslek Kanunu teklifine imzama koymak istiyorum gereğini arz ederim.

31.12.2021

Asuman Erdoğan

Ankara

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na 31.12.2021 tarihinde sunulan 2/4056 Esas Numaralı "Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifi"ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

03.01.2022

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

31.12.2021

Atay Uslu

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

31.12.2021 tarih ve 2/4056 esas numaralı Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

31/12/2021

Burhan Çakır

Erzincan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

31.12.2021 tarih ve 2/4056 esas numaralı Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

31.12.2021

Süleyman Karaman

Erzincan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4056 Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

04.01.2022

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifi'ne imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

05/01/2022

Ahmet Mücahit Arınç

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

03.01.2022

Fatih Süleyman Denizolgun

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4056 Esas Numaralı Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifine imzama koyuyorum.

03.01.2022

Cemal Bekle

İzmir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

31.12.2021 tarih ve 2/4056 esas numaralı Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

04.01.2022

İsmail Tamer

Kayseri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4056 esas numaralı Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

04.01.2022

Hacı Ahmet Özdemir

Konya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4056 Esas Numaralı Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

31.12.2021

Ahmet Sorgun

Konya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

31.12.2021

Ahmet Çakır

Malatya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Öğretmenlik Meslek Kanunu” teklifine imzama koyuyorum. Gereğini saygılarımla arz ederim.

03.01.2022

Öznur Çalık

Malatya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

31.12.2021

Hakan Kahtalı

Malatya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4056 esas numaralı Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

31.12.2021

Yavuz Ergun

Niğde

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4056 esas numaralı Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

31.12.2021

Recep Uncuoğlu

Sakarya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

31.12.2021 tarih ve 2/4056 esas numaralı Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

04.01.2022

Mehmet Habib Soluk

Sivas

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifine imzama koymak istiyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

31.12.2021

Zemzem Güleender Açıanal

Şanlıurfa

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/4056)	
ESAS	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Geleceğimizi emanet edeceğimiz genç kuşaklara milli ve evrensel temellerde değer ve düşünceler ile üstün becerilerin kalıcı bir biçimde kazandırılması, ancak eğitim yolu ile mümkün bulunmaktadır.

Gelecek nesillerimize istenilen beceri ve değerlerin kazandırılması için hazırlanacak ileriye dönük programlar ile eğitim sisteminin uygun bir yapıya kavuşturulması çabaları yanında, öğretmenlerimizin nitelik ve statülerinin iyileştirilmesine özel bir önem verilmesi gerekmektedir.

Toplumsal ve ekonomik gelişme sürecinde başarılı olan birçok ülkenin kalkınmalarında, eğitim sisteminin en önemli kaldıraç olduğu bilinmektedir. Ülkemizin gelişmiş ülkeler arasında hak ettiği konuma gelebilmesi iyi bir eğitim sistemine ve o sistemin ana unsuru olan öğretmenlerin niteliğine bağlıdır. Diğer yandan ekonomik gelişmeye her zaman eğitim ve kültürdeki gelişmelerin eşlik ettiği ve birbirlerini tamamladıkları düşünüldüğünde teknolojik ilerlemede, ekonomik kalkınma hamlelerinin başarılı olmasında yetişmiş insan kaynağının belirleyiciliği açıktır.

Günümüzde dijital dönüşümün bir sonucu olarak bilgi teknolojileri hızla gelişmekte ve çağa damgasını vurmakta, çağımız; dijital çağ, bilgi ve iletişim çağı gibi isimlerle adlandırılmaktadır. Dünya bilgi toplumuna doğru yönelirken gelişmiş ülkelerin çoğu; teknoloji evrelerinin kısaltılması, hayat süresinin uzatılması, bilgi patlaması, küreselleşme, ahlâkî değerler ve iletişim teknolojisindeki değişme ve gelişmelerin zorlayıcılığı altında eğitim sistemlerinin yapısını, felsefesini, programlarını, eğitimin alt yapısını ve öğretmenlerin nitelik ve statülerini yeniden gözden geçirmektedir. Eğitim sistemlerinin bütünü üzerinde yapılan inceleme ve araştırmalar içinde en duyarlı alanlarından birini, öğretmenlerin nitelik ve statüleri oluşturmaktadır.

Önemli olan çocuklarımızın çağın ve ülkemizin ihtiyaç duyduğu seviyede yetiştirilmesidir. Ekonomik, sosyal ve kültürel alanda büyümenin sürükleyicisi olan öğretmenlerimizin sorunlarını çözebildiğimiz, üstün niteliklere sahip öğretmenlere sahip olduğumuz ve öğretmenlerimizin her türlü maddî ve manevî sıkıntıdan uzak bir şekilde görev yapmalarını temin ettiğimiz oranda milli eğitimdeki başarımızın artacağı kuşkusuzdur.

Öğretmenlerin, devlet memurlarına ilişkin genel kurallar bütünü içinde sorunlarının çözümü ve buna bağlı olarak da statülerinin iyileştirilmesinin mümkün olmayacağı görülmüş, sorunun çözüm çerçevesinin öğretmenlere münhasır ortak kurallar ve önlemler bütünü gerektirdiği sonucuna varılmıştır.

Öğretmenlerin statüleri, kendilerine verilen görev ve yetkiler ile bu görevlerin karşılığı olan haklar bağlamında şekillenmektedir. Bu düzenlemeyle; eğitim öğretim hizmetlerinin, millî eğitimin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda etkin ve verimli olarak hayata geçirilmesinin yanında, bu hizmetleri yerine getiren öğretmenlerin iş doyumuna ulaşması hedeflenmiştir.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununda öğretmenlik mesleğinin özel ihtisas mesleği olduğu düzenlenmiştir. Ancak buna rağmen mevzuatımızda öğretmenlik mesleğine dair özel bir meslek kanunu bulunmamaktadır. Diğer taraftan 30/6/2004 tarihli ve 5204 sayılı Kanunla 1739 sayılı Kanuna ekleme yapılarak öğretmenlik kariyer basamakları oluşturulmuş ise de Anayasa Mahkemesince bu Kanunun bazı hükümlerinin iptal edilmesi nedeniyle kariyer basamakları sistemi uygulanamamıştır. Nitekim 5204 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten sonra az sayıda öğretmen kariyer basamaklarından yararlanmışlardır. Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra yeni bir düzenleme yapılmadığından eğitim sisteminde az sayıda uzman öğretmen ve başöğretmenin kazanılmış hakları bağlamında unvanları korunmuştur.

Bu doğrultuda mevzuatımızda var olan öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği hukuksal zemini önemli oranda karşılayan düzenlemeler yanında Kanun Teklifimizle, mesleğe girişten itibaren öğretmenlik mesleğinin önemiyle uyumlu bir kariyer sisteminin kurulması ve bu kariyer sistemiyle alakalı yeni özlük haklarının belirlenmesi öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile Kanunun amacı düzenlenmektedir.

Madde 2- Madde ile Kanunun kapsamı düzenlenmektedir.

Madde 3- Madde ile öğretmenlik mesleği tanımlanmakta ve öğretmenlik mesleğinin kariyer basamakları belirlenmektedir.

Madde 4- Madde ile öğretmenlerin, öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarından mezun olmaları ve öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon/öğretmenlik meslek bilgisi bakımından aranacak niteliklerin Millî Eğitim Bakanlığınca belirlenmesi doğrultusunda düzenleme yapılmaktadır.

Madde 5- Madde ile özel mevzuatında yer alan hükümler saklı kalmak üzere aday öğretmen olarak atanacaklarda 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlara ek olarak yönetmelikle belirlenen yükseköğrenim kurumlarından mezun olma, 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olma ve Millî Eğitim Bakanlığınca ve/veya Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılacak sınavlarda başarılı olma şartlarının aranması öngörülmektedir.

Mevcut uygulamada öğretmenlerin adaylıkları, performans değerlendirmesi ve ardından yapılan Adaylık Kaldırma Sınavında (AKS) başarılı olmaları durumunda kaldırılmaktadır. Milyonlarca aday arasından üniversiteye yerleşen, 4 yıllık lisans eğitimini başarıyla tamamlayan ve bu eğitimin bir parçası olarak okullarda uygulama yaparak bu uygulamalardan başarılı olan öğretmen adayları, okul bitiminde Kamu Personel Seçme Sınavında (KPSS) ve ardından yapılan mülakat değerlendirmesinde de başarılı oldukları için aday öğretmen unvanını kazanmaktadır.

Zaten farklı süreçlerden, sınav ve yarışmalarla seçilerek belli bir başarıyı yakalamış olan aday öğretmenler hakkında, adaylık öncesi yapılan bu değerlendirmelerden sonra sınav yoluyla tekrar bir değerlendirme yapmak önceki süreçlere itimatlılık izlenimi vermektedir. Bu bağlamda, yapılan düzenleme ile aday aşamasına gelen öğretmenleri eleme amaçlı bir takım süreçlere tabi tutmak yerine bu süreci öğretmenin mesleki gelişimine destek sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılması hedeflenmiştir.

Madde 6- Öğretmenlerin mesleklerinde kariyer ve liyakat esaslarına uygun olarak ilerlemeleri, mesleki gelişimlerini sağlamaları ve bunlara bağlı olarak özlük haklarının iyileştirilmesi amacıyla öğretmenlik mesleği için kariyer basamakları oluşturulması hedeflenmektedir.

Öğretmenler, göreve başlamalarından emekliliklerine kadar olan meslek hayatları süresince aynı unvanda değerlendirilmektedir. Düzenlemeyle öğretmenlik mesleği; adaylık döneminden sonra öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olarak üç kariyer basamağına ayrılmakta ve bu unvanları alacaklarda aranacak şartlar belirlenmektedir.

Öğretmenlerin statüleri, kendilerine verilen görev ve yetkiler ile bu görevlerin karşılığı olan haklar bağlamında şekillendirilmektedir. Bu bağlamda eğitim öğretim hizmetlerinin, millî eğitimin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda etkin ve verimli olarak hayata geçirilmesinin yanında, bu hizmetleri yerine getiren öğretmenlerin iş doyumuna ulaşması hedeflenmekte; ayrıca uzman öğretmen ve başöğretmen unvanı alanlara bir derece verilmesi öngörülmektedir.

Madde 7- Öğretmenlik Meslek Kanununda hüküm bulunmayan hâllerde diğer kanunların bu Kanun ile çelişmeyen hükümlerinin uygulanacağına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 8- Madde ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesinde değişiklik yapılarak uzman öğretmen ve başöğretmen unvanını haiz olanların, eğitim ve öğretim tazminatında iyileştirme yapılmakta, uzman öğretmenlere ödenen eğitim öğretim tazminatı %20'den %60'a, başöğretmenlere ödenen eğitim öğretim tazminatı ise %40'tan % 120'ye yükseltilmektedir.

Ayrıca madde ile 657 sayılı Kanunun eki (I) sayılı Cetvelde değişiklik yapılarak birinci dereceli kadroda görev yapan öğretmenlerin ek göstergesinin 3600' e çıkarılması, diğer derecelerde bulunan öğretmenler bakımından da bu artışa göre düzenleme yapılması öngörülmektedir.

Madde 9- Madde ile 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 4 üncü maddesinde değişiklik yapılarak sözleşmeli öğretmenlerin can güvenliğine ve sağlık mazeretine bağlı olarak yer değiştirmelerine imkân sağlanması öngörülmektedir.

Madde 10- Madde ile öğretmenlik ve öğretmenlerin nitelikleri ve seçimi ile ilgili hususların bu Kanunda düzenlenmesi dolayısıyla, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 43 üncü ve 45 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

GEÇİCİ MADDE 1- Kanunun yayımlandığı tarihte uzman öğretmen ve başöğretmen unvanını haiz olanların haklarının korunması öngörülmektedir.

Madde 11- Yürürlük maddesidir.

Madde 12- Yürütme maddesidir.

Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu

13 Ocak 2022

Esas No: 2/4056

Karar No: 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4056 esas numaralı “Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifi”, Komisyonumuzun 10/01/2022 tarihli toplantısında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

1. Giriş

Konya Milletvekili Orhan ERDEM ve 57 milletvekili tarafından 31/12/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen 2/4056 esas numaralı “Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifi”, Komisyonumuzun 10 Ocak 2022 tarihli toplantısında, Kanun Teklifinin imza sahibi, Millî Eğitim Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü, Eğitim-Bir-Sen, Eğitim-Sen, Eğitim-İş, Türk Eğitim-Sen, Anadolu Eğitim Sendikası ile Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası temsilcilerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

Plan ve Bütçe Komisyonu, kendisine tali komisyon sıfatıyla havale edilen Teklifi gündemine almayacağını, 05/01/2022 tarihli ve Komisyon Başkanı Bingöl Milletvekili Cevdet YILMAZ imzalı bir yazısı ile Komisyonumuza bildirmiştir.

Komisyonumuz söz konusu Teklif ile ilgili görüşmeleri 13 saat 36 dakika sürmüştür. Çok sayıda milletvekilinin görüş ifade ettiği müzakerelerde tam tutanak tutulmuştur.¹

2. Teklifin İçeriği

2/4056 esas numaralı Kanun Teklifi ile;

- Öğretmenliğe mahsus bir meslek kanunu düzenlemesi yapılması,
- Öğretmenlik mesleğinin eğitim ve öğretim ile bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği olarak tanımlanması,
- Öğretmenlik mesleğinin aday öğretmenlik döneminden sonra öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olmak üzere üç kariyer basamağından oluşması,
- Aday öğretmenlik süresinin bir yıldan az iki yıldan çok olmaması ve bu süre içinde zorunlu hâller dışında aday öğretmenlerin görev yerinin değiştirilememesi,
- Aday öğretmenlerin adaylık kaldırma sınavı yerine eğitim ve uygulamadan oluşan Aday Öğretmen Yetiştirme Programına tabi tutulması ve adaylık süreci sonunda Adaylık Değerlendirme Komisyonu tarafından yapılan değerlendirmede başarılı olanların öğretmenliğe atanması,
- Aday öğretmenlerden atanma niteliklerinden herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılanların, adaylık süresi içinde atanma şartlarından herhangi birini kaybedenlerin, adaylık sürecinde aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezası alanların, Aday Öğretmen Yetiştirme Programına mazeretsiz olarak katılmayanlar ile bu program sonunda Adaylık Değerlendirme Komisyonunca yapılan değerlendirmede başarısız olanların görevine son verilmesi ve bunların 3 yıl süreyle öğretmenlik mesleğine alınmaması,
- Aday öğretmenlik dâhil öğretmenlikte en az on yıl hizmeti bulunanlardan; mesleki gelişime yönelik 180 saatten az olmamak üzere düzenlenen Uzman Öğretmenlik Eğitim Programını tamamlamış olan öğretmenlerden yapılacak yazılı sınavda başarılı olanlara uzman öğretmen sertifikası düzenlenmesi,
- Uzman öğretmenlikte en az on yıl hizmeti bulunan ve mesleki gelişime yönelik 240 saatten az olmamak üzere düzenlenen Başöğretmenlik Eğitim Programını tamamlamış olan ve yapılacak yazılı sınavda başarılı olanlara başöğretmen sertifikası düzenlenmesi,

¹ Komisyonun toplantı tutanaklarına aşağıdaki bağlantı adresinden ulaşılabilir:

https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=2901

- Yüksek lisans eğitimini tamamlayanların uzman öğretmen unvanı için öngörülen; doktora eğitimini tamamlayanların ise başöğretmen unvanı için öngörülen yazılı sınavdan muaf tutulması,
 - Uzman öğretmen veya başöğretmen unvanı alanlara her unvan için ayrı ayrı olmak üzere bir derece verilmesi,
 - Uzman öğretmenlere ödenen eğitim öğretim tazminatının %20'den %60'a, başöğretmenlere ödenen eğitim öğretim tazminatının ise %40'tan %120'ye yükseltilmesi,
 - Birinci dereceli kadroda görev yapan öğretmenlerin ek göstergesinin 3600'e çıkarılması ve diğer derecelerde bulunan öğretmenlerin ek göstergelerinin bu artışa göre düzenlenmesi,
 - Sözleşmeli öğretmenlerin can güvenliğine ve sağlık mazeretine bağlı olarak yer değiştirmelerine imkân sağlanması,
 - Kanunun yayımlanacağı tarihte uzman öğretmen ve başöğretmen unvanını haiz olanların haklarının korunması,
 - Öğretmenlik Meslek Kanununda hüküm bulunmayan hâllerde 5/1 /1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile diğer kanunların bu Kanun ile çelişmeyen hükümlerinin uygulanması,
- öngörülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Kanun Teklifinin geneli üzerinde yapılan görüşmelere geçilirken; Teklifin Anayasa'ya aykırı olduğu ve geri çekilmesi gerektiğine ilişkin bir önerge, İçtüzük'ün 74 üncü maddesi kapsamında Komisyonun görüşülmekte olan Teklifi şartlara uymaması sebebiyle sahiplerine tamamlaması için geri vermesine ilişkin bir önerge, Teklifin tüm partilerin eşit temsil edileceği bir alt komisyon kurularak görüşülmesine ilişkin bir önerge ve Komisyona daha önce havale edilmiş bulunan 2/1401 esas numaralı Teklifin görüşülmekte olan Teklif ile birleştirilerek görüşülmesine ilişkin bir önerge verilmiştir. Önerge sahiplerinin, önergelerini açıklamak için söz alıp konuşmalarının ardından her bir önerge Komisyonca ayrı ayrı oylanmış ve kabul edilmemiştir.

Kanun Teklifinin geneli üzerinde yapılan görüşmelerde Komisyon Başkanı Prof. Dr. Emrullah İŞLER tarafından;

- 1973 tarihli Milli Eğitim Temel Kanunu'nda öğretmenlik mesleğinin özel bir ihtisas mesleği olarak tanımlandığı, ancak bugüne kadar öğretmenlik için özel bir meslek kanunu düzenlemesinin yapılmadığı,
- İlgili Kanun'da 2004 yılında yapılan değişiklikle öğretmenlik mesleğinin kariyer basamaklarının oluşturulduğu, fakat Anayasa Mahkemesi tarafından bazı hükümlerin iptal edilmesinin ardından uygulamanın devam ettirilemediği, bu nedenle söz konusu değişiklikten az sayıda öğretmenin yararlanabildiği,
- Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifi ile öğretmenliğin adaylık döneminden sonra öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olmak üzere üç kariyer basamağına ayrıldığı,
- Aday öğretmenlerin öğretmenliğe atanmasında sınav uygulamasının kaldırıldığı,
- Uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik unvanlarının kazanılması için gerekli kıdem, eğitim ve sınav şartlarının belirlendiği,

➤ Teklif ile uzman öğretmenler ve başöğretmenler için derece ve ücret artışı öngörüldüğü, birinci dereceli kadrolarda görev yapan öğretmenlerin ek göstergesinin 3600'e çıkarıldığı ve diğer derecelerde bulunan öğretmenlerin ek göstergelerinin bu artışa göre düzenlendiği,

➤ Sözleşmeli öğretmenlerin can güvenliği ve sağlık mazeretleri nedeniyle başka yerlere atanabilmelerinin hüküm altına alındığı,

➤ Söz konusu düzenlemeler kapsamında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun ilgili yerlerinde değişiklikler yapıldığı,

➤ Teklif ile mevzuatımıza öğretmenlere münhasır bir meslek kanununun kazandırılmasının tarihi nitelikte olduğu,

➤ Teklifin öğretmenlik mesleğinin statüsünü yükselteceği, getirilen kariyer sistemi ve öğretmenlere sağlanacak mali katkının öğretmenlerin gelişimini destekleyeceği ve performanslarını artırmada teşvik niteliği taşıyacağı,

➤ Teklif ile yapılacak bu düzenlemelerin ve çalışmaların ülkemiz için hayırlı olması temennisi ifade edilmiştir.

Kanun Teklifinin imza sahiplerinden Sinop Milletvekili Nazım MAVİŞ tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Öğretmenliğin bir ihtisas mesleği olarak tanımlanmış olmasına rağmen, bugüne kadar mesleğin standartları, mesleğe giriş, kariyer basamakları ve özlük haklarıyla ilgili bir meslek kanunu yapılmamış olduğu,

➤ 30/06/2004 tarihli ve 5204 sayılı Kanunla, 1739 sayılı Kanunda değişiklik yapılarak öğretmenlik kariyer basamaklarının oluşturulduğu, ancak Anayasa Mahkemesince bu Kanunun bazı hükümlerinin iptal edilmesi nedeniyle kariyer basamakları sisteminin uygulanamadığı,

➤ Öğretmenlerin statü, hak, yetki, görev ve sorumluluklarının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, Millî Eğitim Temel Kanunu, İlköğretim ve Eğitim Kanunu ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde yer aldığı, öğretmenlerle ilgili kanun hükümlerinin yer aldığı mevzuatın toplamda 394 madde, 44 geçici madde ve 4 ek maddeden oluştuğu,

➤ Teklifte bir meslek kanununun öncelikli ve en temel hususlarının ele alındığı, böylece öğretmenlik mesleğine girişten itibaren mesleğin önemiyle uyumlu bir kariyer sistemi ve bu kariyer sistemiyle alakalı yeni özlük haklarının belirlenmesinin öngörüldüğü, Teklifte yer almayan hükümler açısından mesleğin hukuksal zeminini oluşturan diğer mevzuata atıfta bulunulduğu,

➤ Teklifte gelişim temelli bir sistem içinde adaylık, öğretmenlik, uzman öğretmenlik ve başöğretmenliğin hak, görev ve sorumluluklarının netleştirildiği,

➤ Öğretmenlikte adaylık kaldırma sınavının kaldırıldığı,

➤ Öğretmenlikte on yılını doldurmuş öğretmenlere uzman öğretmenlik imkânı verildiği ve uzman öğretmen maaşlarında ilgili katsayı gereği 1.000 TL'nin üzerinde artış sağlanacağı, yüksek lisans yapmış öğretmenlerin sınavdan muaf tutulacağı,

➤ On yıl uzman öğretmen olarak çalışan öğretmenlere eğitim ve sınav şartlarını tamamlamak suretiyle başöğretmen olma imkânı getirildiği ve ilgili katsayı çerçevesinde maaşlarında artış olacağı, doktora yapmış öğretmenlerin sınavdan muaf tutulacağı,

- Lisansüstü eğitimin teşvik edildiği,
 - Birinci derecedeki öğretmenlerin ek göstergelerinin 3600’e çıkartıldığı,
 - Sözleşmeli öğretmenlikte 3+1 mecburi hizmet süresi kalmakla birlikte, öğretmenlerin can güvenliği ve sağlık gerekçeleriyle tayin haklarının tanımlandığı, ifade edilmiştir.
- Kanun Teklifi üzerinde müzakerelerde milletvekilleri tarafından aleyhte yapılan değerlendirmelerde;
- Öğretmenlik mesleğinin tanımında 1739 sayılı Kanun’daki benzer tanımda yer alan “Devletin” ibaresinin kullanılmamasının doğru olmadığı,
 - Öğretmenlerin çalışma şartlarına ilişkin hükmün belirsizlik içerdiği ve keyfi uygulamaların önünü açabileceği,
 - Öğretmenlik için öngörülen kariyer basamaklarının görev ve yetki farklılaşması getirmeksizin ücretlerde farklılık öngördüğü,
 - Teklifte öngörülen kariyer basamaklarının öğretmenler arasında nitelik farkı olduğu düşüncesini yaratacağı, bu hususun eğitim hakkından eşit yararlanma açısından sorun teşkil edeceği,
 - Öğretmenlerin seçimiyle ilgili ölçütlerin açıkça belirtilmediği,
 - Aday öğretmenliğe atanmak için sınavda başarılı olma koşulunun, memurların atanmasına ilişkin bir husus olduğu ve hükmün belirsizlik içermemesi gerektiği,
 - Teklifte yer alan “güvenlik ve/veya arşiv araştırması” ibaresinin yürütmeye bıraktığı takdir yetkisinin ve aday öğretmenlikte bu koşulun aranmasının doğru olmadığı,
 - Adaylık Değerlendirme Komisyonunun oluşumu ile ilgili düzenlemelerin yönetmeliğe bırakılmaması gerektiği,
 - Aday öğretmenlerin adaylık süreci sonunda öğretmenliğe atanmalarının 657 sayılı Kanunla uyumlu olması ve atanmaya ilişkin değerlendirme ölçütlerinin belirlenmesi gerektiği,
 - Adaylık döneminde kademe ilerleme veya aylıktan kesme cezası alanların görevlerine son verilerek üç yıl süreyle öğretmenlik mesleğine alınamayacaklarına ilişkin düzenlemenin gözden geçirilmesi gerektiği,
 - Uzman öğretmenlik için getirilen asgari çalışmalar koşulunun açık olmadığı,
 - Uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik için getirilen yazılı sınavın kim tarafından hangi kapsamda düzenleneceğinin belirlenmediği,
 - Sözleşmeli öğretmenlere eş durumu tayini hakkının tanınması gerektiği,
 - Teklif metnindeki 1, 2, 3 ve 11 inci madde gerekçelerinin, gerekçe olma niteliğini taşımadığı,
 - Söz konusu eleştiriler bakımından Teklifin Anayasa’nın 2, 7, 13, 14, 41, 42, 55, 70, 128 ve 174’üncü maddelerine aykırılık teşkil eden yanlarının olduğu,
 - Teklifin Anayasa’ya aykırılık yönünden incelenmek üzere Anayasa Komisyonuna gönderilmesinin uygun olacağı,

➤ Meslek kanunlarının ilgili alanlarda çalışanları etkileyecek tüm düzenlemeleri içermesinin beklendiği, Teklifin bir meslek kanunu niteliği taşımaktan çok öğretmenlik mesleğini kariyer basamaklarına ayırmakla yetindiği, öğretmenlerin özlük, sosyal haklar, çalışma koşulları, yer değiştirme, disiplin, yetki, görev ve sorumluluklarını ilgilendiren muhtelif kanunlardaki hükümlerin tek bir meslek kanunu içinde düzenlemesinin daha yerinde olacağı,

➤ Teklifin ücretli öğretmen, sözleşmeli öğretmen, kadrolu öğretmen ayrımını ve öğretmenliğe atanmada mülakat sistemini kaldırması gerektiği, özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin ücret ve çalışma koşullarına ilişkin de düzenlemeler içermesi gerektiği,

➤ Öğretmenliğin bir uzmanlık mesleği olduğu, kariyer ölçütünün hizmet yılı olarak belirlenmesi ile öğretmenlerin eğitim ve öğretim tazminatlarının sınav koşulu olmaksızın kıdemlerine göre artırılması gerektiği, ayrıca tüm öğretmenlerin maaşlarında artışa gidilmesinin ihtiyaç olduğu,

➤ Teklifte öngörülen kariyer basamaklarının aynı işi yapan öğretmenlerin farklı ücretlendirilmesi sonucunu doğuracağı, daha önceden bu unvanı alanlarla aynı süre öğretmenlik yapmış olanlar arasında ücret dengesizliğini artıracığı ve öğretmenleri ayırıştıracağı, ayrıca veli öğretmen ilişkilerini bozacağı,

➤ 3600 ek gösterge değişikliğinin yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi gerektiği,

➤ 3600 ek göstergenin tüm derecelerdeki ve halihazırda emekli öğretmenleri de kapsamaması gerektiği,

➤ Mesleki gelişim alanlarında öngörülen asgari çalışmaların Kanunda belirlenmesinin ve isteyen tüm öğretmenlerin uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik eğitim programlarına erişiminin sağlanmasının gerekli olduğu,

➤ Uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik eğitim programının tekliften çıkarılması gerektiği, sınav başarı puanının 60'a düşürülmesinin uygun olacağı, kıdem hesaplamalarında ücretli öğretmenlikte ve memurlukta geçirilen sürelerin de sayılması gerektiği,

➤ Uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik uygulamasına 17 yıl ara verildiği, bu nedenle yirmi yıllık uzman öğretmenlere başöğretmenlik için doğrudan sınava giriş hakkı verilmesi veya uzman öğretmenlikte geçirilecek kıdem şartının düşürülmesi yoluna gidilmesi gerektiği,

➤ Öğretmenlerin atanacakları müfettişlik, eğitim kurumu yöneticiliği ve idari görevlerde geçirdikleri sürelerin kıdem şartına sayılması gerektiği,

➤ Atanamayan öğretmenler, engelli öğretmenler, PİKTES öğretmenleri, rehabilitasyon öğretmenleri, il emri tayin hakkı gibi birçok başlıktaki diğer soruna da çözüm bulunması gerektiği

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde müzakerelerde milletvekilleri tarafından lehte yapılan değerlendirmelerde;

➤ Bu Teklifin millî eğitim sistemimizin bütününe düzenleyen bir kanun olmayıp sadece bir meslek kanunu olduğu ve hukuk sistemimizde millî eğitimle ilgili başka kanunlar da olduğu, bu Teklifte yapılan atıflarla da tüm eğitim süreçlerinin Devletin denetim ve gözetimi altında yürütüleceğinin açık olduğu,

➤ Teklifin Anayasa ve diğer kanunlara uygunluk açısından dikkatle incelendiği, Teklifte Anayasa'ya aykırılığı iddia edilen bazı hükümlerin uzun süredir zaten uygulanan meri mevzuattan alınan kanun hükümlerini içerdiği,

- Öğretmenlikle ilgili diğer mevzuattaki hükümlerin yürürlükte olduğu, Teklifin mevzuata ilave edilecek hususlara odaklandığı ve bir bütünlük oluşturduğu,
- Aday öğretmenlerin adaylık sürecinin sonundaki sınav şartının kaldırılmasının nesnel bir değerlendirmeye imkân sağlayacağı,
- Mevzuat yapımı bakımından her hususun kanuna yazılmasının mümkün olmadığı, her türlü düzenleme alanında uygulamaya ilişkin detayların yönetmelikle belirlendiği,
- Dünyanın birçok ülkesinde öğretmenlik mesleğinin yatay veya dikey kariyer basamaklarının bulunduğu ve bunların ücretle ilişkilendirildiği, Teklifte yatay kariyer basamaklarının benimsenerek öğretmenlerin görev, yetki ve sorumluluklarında farklılaşmaya gidilmediği,
- 3600 ek göstergenin birçok meslek grubunda 1’inci derecedeki memurlara tanınmış bir hak olduğu, diğer öğretmenlerin ek göstergelerinde de derecelerine göre artış yapıldığı, düzenlemeden birinci derecede emekli olmuş öğretmenlerin de yararlanacağı Teknolojik gelişmelerle hizmet içi eğitim imkânlarının genişlediği ve hizmet içi eğitimin öğretmenlerin tamamına verilebileceği,
- 2006 yılından bu yana okullarda 75 bin civarında uzman öğretmen bulunduğu ve bu durumun veli talepleri açısından bir kargaşaya yol açmadığı,
- İstihdamda güçlük çekilen bölgelerde eğitim hizmetinin kesintiye uğramaması açısından 3+1 uygulamasının önemli olduğu, sözleşmeli öğretmenlerin üçüncü yıldan sonra eş durumu tayin hakkından yararlanabildikleri,

ifade edilmiştir.

4.Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Kanun Teklifinin geneli üzerinde yapılan görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddeleri üzerinde görüşmelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Kanun Teklifinin;

- 1, 2, 3 ve 4’üncü maddeleri, görüşülerek aynen kabul edilmiştir.

➤ 5’inci maddesinde kabul edilen önerge doğrultusunda; birinci fıkrada yer alan “güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması” ibaresi 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa uyum sağlanması amacıyla “güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması” şeklinde değiştirilmiş, “Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi” ibaresinden sonra gelmek üzere “Başkanlığı” ibaresi eklenmiş ve altıncı fıkrada yer alan “Öğretmen adaylarının” ibaresi metnin geri kalanı ile uyum sağlanması için “Aday öğretmenlerin” şeklinde değiştirilmiştir

- 6, 7, 8, 9, 10, Geçici Madde 1, 11 ve 12’nci maddeleri görüşülerek aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca oluşturulacak metnin kanun dili ve tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyonuma redaksiyon yetkisi verilmesi hususu oya sunulmuş ve kabul edilmiştir. Kanun Teklifinin tamamı, değiştirilen madde dâhil olmak üzere, tereddütleri gidermek ve anlamı netleştirmek amacıyla terim ve ibareler, kanun dili ve tekniği bakımından gözden geçirilmiş ve metinde redaksiyon mahiyetinde ekleme ve değişiklikler yapılmıştır.

5.Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca, Kanun Teklifinin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonun temsil edilmesi amacıyla Sinop Milletvekili Nazım MAVİŞ, Amasya Milletvekili Hasan ÇİLEZ ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Akif YILMAZ özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Emrullah İşler</i>	<i>Kamil Aydın</i>	<i>Nazım Maviş</i>
Ankara	Erzurum	Sinop
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Burcu Köksal</i>	<i>Hasan Çilez</i>	<i>Şenol Sunat</i>
Afyonkarahisar	Amasya	Ankara
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Yıldırım Kaya</i>	<i>Zeynep Yıldız</i>	<i>Kemal Bülbül</i>
Ankara	Ankara	Antalya
(Muhalefet şerhimiz vardır)		(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Ruştü Tiryaki</i>	<i>Cemal Taşar</i>	<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i>
Batman	Bitlis	Erzurum
(Muhalefet şerhimiz vardır)		
Üye	Üye	Üye
<i>Serkan Topal</i>	<i>Yaşar Karadağ</i>	<i>Ahmet Mücahit Arınç</i>
Hatay	Iğdır	İstanbul
(Muhalefet şerhimiz vardır)		
Üye	Üye	Üye
<i>Habibe Öçal</i>	<i>Mehmet Akif Yılmaz</i>	<i>Hacı Ahmet Özdemir</i>
Kahramanmaraş	Kocaeli	Konya
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Suat Özcan</i>	<i>Mustafa Adıgüzel</i>	<i>Osman Ören</i>
Muğla	Ordu	Siirt
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	
	Üye	Üye
	<i>Hüseyin Örs</i>	<i>Ali Keven</i>
	Trabzon	Yozgat
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	

MUHALEFET ŞERHİ

(2/4056) esas numaralı “Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifi” ile ilgili değerlendirmelerimiz aşağıda belirtilmiştir.

Türkiye’de modern anlamda öğretmenlik mesleğinin tarihi 16 Mart 1848’de açılan Dârümuallimîn Mektebinin açılmasıyla başlamıştır. Dârümuallimîn, yeni açılmaya başlayan Rüştiyelere öğretmen yetiştirme ihtiyacından kaynaklanmıştır. Bir taraftan Sıbyan ve Medrese gibi geleneksel okulların diğer taraftan Rüştiye ve İdadi gibi modern okulların açılmasıyla başlayan yeni ve eski okul ayrımı aynı zamanda öğretmenlik mesleğinin tanımlanmasına dair sorunların da başlangıcıdır. Farklı okullara farklı öğretmen yetiştirme ihtiyacı bu öğretmenlerin kamu personel sisteminde farklı unvanlarla tanımlanmasının da kaynağını oluşturmuştur. Maarifi Umumiye Nizamnamesine (1869) göre rüştiyelerin öğretim kadrosu bir başöğretmen (muallim-i evvel) bir ya da iki başöğretmen yardımcısı (muallim-i sani), öğrenci sayısının miktarına göre öğretmenden ibaret olacaktı. Öğretmenlerin atanmasının da ayrıca düzenlenecek olan bir muallim nizamnamesine göre yapılması kararlaştırılmıştır.

Öğretmen Yetiştirmede Birlik Arayışı

Okul türleri ve öğretmen yetiştiren kurumlar arasındaki farklılıklar, eğitim sistemimiz içinde öğretmenlerin statüsünün daima sorunlu olmasının nedenlerinden biri olmuştur. Okuryazar olandan yükseköğretim mezunu olana kadar geniş bir yelpazede öğretmen istihdamının gerçekleşmesi mesleğin standartlarının belirlenmesini de zorlaştırmıştır. Dârümuallimîn ile başlayan öğretmen yetiştirme serüvenimizin bu alanda özel olarak uzmanlaşmış bir yükseköğretim kurumu tarafından yapılır hale gelmesi epeyce bir zaman almıştır. Bu idealin tam anlamıyla uygulamaya girmesi ancak 1997 yılında Eğitim Fakültelerinin yeniden yapılandırılmasıyla mümkün olabilmıştır. Bu reformla, ilgili öğretmenlik programları belli bir bölüm çatısı altında toplanmış, ileride aynı çatı altında çalışacak olan öğretmenlerin aynı ortamda yetiştirilmesi düşüncesi egemen hale getirilmiştir.

Öğretmen yetiştirmenin aynı kurumlarda gerçekleştirilmeye başlanması, çalışan öğretmenler arasında aynı eğitim düzeyine sahip olanlar arasında unvan farklılığının olmaması zaman zaman eğitim öğretmenlerin statüleriyle ilgili tartışmalara da neden olmuştur. Genel olarak aynı eğitimi alan ve aynı işi yapan öğretmenlerin farklı unvanlar altında bir terfi sistemine tabi kılınması hem öğretmenler arasında hem de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kabul gören bir düşünce olmamıştır. Bu nedenle öğretmenlerin mesleki ilerlemeleri Devlet Memurları Kanunu’nun öngördüğü biçimde kıdem ve derece biçimindeki ölçütlere göre gerçekleşmiştir. Öğretmenlerin pedagojik becerilerinin, performanslarının değerlendirilmesi ise ödül sistemi içinde ele alınmıştır. Ancak ödül sisteminin sağlıklı işlememesi sistemin başarılı öğretmen ile başarılı olamayanı ayır(a)maması gibi bir sonuç da doğurmuştur.

Bu temel sorunu aşmak ve öğretmenlik mesleğinin saygınlığını arttırmak her zaman gündemde olmuştur. Ancak sorunu ortaya çıkaran nedenlerle yüzleşme yoluna ise hiçbir zaman gidilmemiştir. Özellikle ödül sistemindeki suistimler tam anlamıyla görmezlikten gelinmiştir.

Öğretmenlik mesleğinde, bilgi birikimi ve deneyimin her zaman başarıyı etkilediği görülmüş ve bu nedenle öğretmenlerin “yetkinleştirilmesi” öğretmenlik için öğrenim zamanının artmasına yol açmıştır. Bugün bütün öğretmenler için lisans eğitimi şartı aranması, öğretmenlerin hizmet içi eğitime tabi tutulması bu anlayışın ürünüdür. Öğretmenlik yapmak için eğitim zamanı arttırılırken özlük hakları aynı oranda artmamıştır. Bu ise öğretmenlerin saygınlığını azaltan, onlardan beklenen başarının

gerçekleşmemesinin nedenleri arasında yer almıştır. Sonuç olarak öğretmenlik mesleğinde “pedagojik yetkinlik” ile “ekonomik açıdan güçlü olma” ne yazık ki tam olarak bir araya getirilemeyen bir sorun olarak kalmıştır.

Öğretmenliğin Saygınlığını Arttırma Arayışından Öğretmenlikte Kariyer Basamaklarına

Bu sorun, 4 Aralık 1991 tarihinde kurulan ve raporunu 25 Aralık 1993 tarihinde TBMM Başkanlığına sunan “*Öğretmen Sorunlarını Araştırma Komisyonu*”nun hem kuruluş, hem de çözüm bulmak için temel gündemi olmuştur. Öğretmenlikte mesleki ilerlemenin “*öğretmenlik, uzman ve başöğretmenlik*” olarak kademelendirilmesi bu komisyonun raporunun etkisiyle 1994 yılı içerisinde hazırlanan ve 1995 yılında basılı hale getirilen “Milli Eğitim Bakanlığı Personel Kanun Taslağı” ile başlamıştır. Taslağın gerekçesinde, bütün maddelerin “*Öğretmen Sorunlarını Araştırma Komisyonu*”nun önerileri dikkate alınarak hazırlandığı belirtilmektedir.

Adı geçen kanun taslağında, (2004 yılında kanunlaştırılan ve son olarak komisyonun kabul ettiği kanun teklifinin ise yeniden düzenlediği) öğretmenlik mesleğinin kariyer basamaklarına ayrılması ayrıntılı biçimde yer almaktadır. 2004 tarihli kanun ile bugünkü kanun teklifi 1995 tarihli taslağın kötü bir kopyasıdır.

Bu durumun ve öğretmenliği kariyer basamaklarına bölmenin hikayesinin anlaşılabilmesi için Başkanlığını Afyonkarahisar Milletvekili Baki Durmaz’ın yaptığı (19. Dönem, Sıra sayısı 344, Komisyon Raporu (10/1)) “*Konya -Milletvekili Necmettin Erbakan ve 31 Arkadaşının, Öğretmenlerin içinde Buldukları Sıkıntıların Çarelerini ve Bu Meslek Mensuplarını Toplumda Layık Oldukları Statüye Kavuşturmak için Alınacak Tedbirleri Tespit Etme*” komisyonu raporuna değinmek gerekir.

Araştırma Komisyonu;

- “*Öğretmen yetiştirme sistemi*”
- *Öğretmenlerin toplumsal statüsünün güçlendirilmesi*
- *Öğretmenlerin özlük haklarıyla ilgili sorunlarının çözülmesi*
- *Öğretmenlerin istihdamlarıyla ilgili sorunlarının saptanması ve çözülmesi*
- *Öğretmenlerin eğitim ortamlarının iyileştirilmesi*
- *Öğretmenlerin hizmet içi eğitimleriyle ilgili sorunların giderilmesi”*

gibi konuları araştırmış ve önerilerini kanun taslağı haline getirerek rapora bağlamıştır. Rapor, TBMM’de oy birliği ile kabul edilmiş ve dönemin Milli Eğitim Bakanı, Nahit Menteşe tarafından raporda yer alan önerilerin mutlaka gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

Adı geçen rapordaki çok sayıdaki öneri zamanla uygulamaya konmuştur: Öğretmenlerin sendika üyesi olmalarının önündeki engellerin kaldırılması, öğretmenlerin askerliklerini öğretmen asker olarak yapmaları, lisans tamamlama, yüksek lisans ve doktora eğitimini tamamlayanlara kademe ve derece verilmesi, öğretmenlerin sosyal tesislerinin arttırılması vb. Yine öğretmenlere ait bir meslek kanunu ve meslek odasının kurulması düşüncesi de bu raporun önerileri arasında yer almıştır.

Raporda yer alan “*Aynı fiziki ve sosyal şartlar içinde bulunan aynı okul, aynı sınıf ve aynı öğrencilerle ders yapan öğretmenlerin yaptıkları işin, kurum amaçlarının gerçekleştirilmesine olan katkısı açısından değerlendirilip buna göre adil bir ücretin verilmesi gerekirken, öğretmenin yaptığı işi değil, bulunduğu kadro derecesinin ücretini belirleyici olmasının yerinde bir uygulama olarak kabul edilmesi mümkün bulunmamaktadır*” düşüncesi sonradan öğretmenliğin kariyer basamaklarına bölünmesi fikrine

dayanak yapılmıştır. Oysa rapor, öğretmenlik mesleğinin diğer meslekler gibi bir iş olarak tanımlanamayacağını da belirtmektedir. Anlaşılan o ki, 1994 yılında hazırlanan ama 1995 yılında yayınlanan kanun taslağını hazırlayan Bakanlık bürokratları, öğretmenlik mesleğinin kendine özgü özelliklerini dikkate alarak meslekte ilerlemenin önünü açma düşüncesinden hareket etmek yerine diğer mesleklerdeki ilerleme biçimlerini öğretmenliğe uyarlamayı tercih etmişlerdir. Taslakta kariyer kavramının “*yönetim, denetim, uzmanlık ve öğretmenlik görevlerinde yükselme basamakları*” olarak tanımlanması da bunu kanıtlamaktadır.

Öğretmenlikte Kariyer Basamakları Ak Parti Reformu Değil Önceki Dönemlerden Kötü Bir Kopyadır

Taslağın ikinci bölümünde 44 ve 45. Maddelerinde düzenlenen ise öğretmenlik kariyer basamakları aşağıdaki gibidir:

“**Madde 44-** Öğretmenlik kariyer basamakları şunlardır:

- a)Öğretmen
- b)Uzman öğretmen
- c)Başöğretmen

“**Madde 45-** Adaylığı kaldırılanlar mesleğe öğretmen olarak atanır. Adaylık süresi dahil öğretmenlikte en az 8 yıl başarılı hizmeti bulunanlardan bu Kanunun 42. Maddesi hükümleri çerçevesinde alanlarında düzenlenen hizmet içi eğitim programını kredi bütünlüğünde tamamlayanlar “uzman öğretmen”, uzman öğretmenlikte en az 3 yıl başarılı hizmeti bulunanlardan belirtilen madde hükümleri çerçevesinde eğitim, öğretim, yönetim, denetim ve üretim gibi eğitim sisteminin bütünü içindeki alanlardan birinde düzenlenen hizmet içi eğitim programını kendi bütünlüğünde tamamlayanlar da “başöğretmen” olma isteğinde bulunabilir.

Milli Eğitim Akademisince öğretmen ya da uzman öğretmen isteği de dikkate alınarak bir araştırma konusu ile bir danışman tespit edilir. Tespit edilen araştırma konusunun araştırma yöntem ve tekniklerine uygun olarak sonuçlandırılması ve değerlendirme komisyonunca da kabul edilmesi halinde öğretmene “uzman öğretmen”, uzman öğretmene de “başöğretmen” unvanı verilir.

Bu kanun kapsamındaki personelden öğretmenlik dışında kalan görevde bulunanlar gerekli şartları taşımaları kaydıyla uzman öğretmenlik veya başöğretmenlik isteğinde bulunabilir.

Birinci fıkrada belirtilen şartları haiz olup, uzman öğretmenlik veya başöğretmenlik için aranan alanlardan birinde yayımlanmış eseri bulunanların durumları da “uzman öğretmenliğe” ya da “başöğretmenliğe” esas olarak değerlendirilir.

Alanında veya eğitim sisteminin bütünü içindeki herhangi bir alanda veya diğer alanlarında ulusal ya da uluslararası boyutta ödüllendirilmiş eseri olanların bilim ve teknolojinin gelişmesine katkı sağlayacak buluş yapanların spor ya da güzel sanatlar alanında başarılı olanların bu eserleri, buluşları ve başarıları birinci fıkrada öngörülen kredilendirme dikkate alınır.

Yüksek lisans öğrenimine sahip olanlardan uzman öğretmenliğe başvuru şartlarını taşıyanlara uzman öğretmen, doktora öğrenimine sahip olanlardan başöğretmenliğe başvuru şartlarını taşıyanlara başöğretmen unvanı verilir.

Bu unvanlar aylık ve diğer özlük hakları ile ilişkilendirilir ve adları ile birlikte kullanılabilir.

Başvuru şartları, değerlendirme, hizmet içi eğitim programları, programların kredileri, danışmanlık, araştırma komisyonları, değerlendirme sonuçlarına itiraz, denklik ve diğer hususlarla ilgili esas ve usuller yönetmelikle düzenlenir.”

Kanun taslağı, 12 Eylül sonrası yeniden kurulan sendikalar tarafından yeterli bulunmamıştır¹. Eğitim-İş Sendikası tarafından hazırlanan raporda öğretmenliğin bu şekilde kariyer basamaklarına ayrılmasına da itiraz edilmiştir. “Öğretmene rütbe”² ifadesi dönemin basın yayın organlarında haber başlığı olarak kullanılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı gelen eleştiriler üzerine “Kanun taslağını” kanun tasarısına dönüştürmemiştir. Ancak tümüyle gündeminden çıkardığı da söylenemez. 1998 yılında dönemin Bakanlarından Hikmet Sami Türk’ün bir soru önergesi üzerine TBMM’ye verdiği bilgide “MEB Personel Kanun Taslağı”nın hazırlanmasından bahsedilmektedir.³

5204 Sayılı Kanun ve Uygulamada Yaşanan Sorunlar

Sonraki yıllarda Milli Eğitim Personel Kanun tasarısı hazırlanıp TBMM’ye sunulmadıysa da öğretmenlikte kariyer basamakları oluşturma 2004 yılında öğretmenlere müjde olarak duyurulan kanun tasarısı TBMM’ye sunulmuş ve bütün eleştirilere rağmen (5204 kanun no ile) yasal olarak yürürlüğe girmiştir. Bu kanunla öğretmenlik, adaylık sonrasında *öğretmen*, *uzman öğretmen* ve *başöğretmen* biçiminde kariyer basamaklarına ayrılmıştır. “*Toplam serbest öğretmen kadro sayısı içinde başöğretmen oranı %10, uzman öğretmen oranı %20*” olacak biçimde belirlenen kontenjanlar için her yıl ÖSYM tarafından bir sınav yapılması öngörülmüştür.

Tasarının yasallaşmasıyla birlikte Cumhuriyet Halk Partisi, Anayasaya aykırı hükümler içeren kanunu öğretmenlerden ve onların örgütlerinden gelen itirazları da dikkate alarak Anayasa Mahkemesi’ne taşımıştır⁴. Anayasa Mahkemesi başvuru tarihinden yaklaşık dört yıl sonra başvuruyu gündemine almış ve karara bağlamıştır. Bu karar beklenmeden Milli Eğitim Bakanlığı ise 2005 yılında kanunun öngördüğü yönetmeliği yayınlamıştır⁵. Yönetmelik, tıpkı kanunda olduğu gibi öğretmen örgütlerinin görüşleri alınmadan gerçekleştirildiğinden Eğitim-Sen ve Türk Eğitim Sen tarafından yürürlüğünün durdurulması

¹ Emine Kaplan “Öğretmene Hak yerine Umud Veriliyor” Cumhuriyet 25 Kasım 1994

² Milliyet 6.10.1994 s.25. Aynı gazetede 17. 3. 1995 tarihli haberde ise “Bu Yasa Öğretmenlere Yakışır” başlığı ile bir habere yer verilerek öğretmen kariyer basamaklarının Silahlı Kuvvetlerdeki Terfi modeline benzetilerek tanıtılmıştır.

³https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/Tutanak_B_SD.birlesim_baslangic_yazici?P4=342&P5=B&page1=47&page2=47

⁴<https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/2008/107?KelimeAra%5B%5D=%C3%B6%C4%9Fretmenlik>

⁵ 13/8/2005 tarihli ve 25905 sayılı Resmî Gazete’ <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/08/20050813-2.htm> Aynı yönetmelikte 2006 yılında yapılan değişiklik ise uygulanmamış olsa bile kanunla yapılması gereken uzman öğretmen, başöğretmen tanımlarını yönetmelikle düzenleyerek bu sürecin nasıl götürüldüğü konusunda yeterli bilgi vermektedir. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/01/20060107-11.htm>

için ayrı ayrı Danıştay'a dava açılmıştır. Danıştay 2. Dairesi Başkanlığı 25.11.2005 tarih ve Esas No 2005/2477 ve 2005/2528 sayılı kararlarıyla yönetmeliğin tanımladığı "lisans öğrenimi" ve "lisans mezunu" ibarelerinin yürütmesinin durdurulmasına karar vermiştir. Ayrıca kanunda yer verilen "yüksek lisans" ibaresinin tezsiz yüksek lisans programlarını kapsayıp kapsamadığı, 5 yıllık eğitim almış olanların yüksek lisans öğrenimi almış gibi değerlendirilip değerlendirilmeyeceği, 2 yıllık ön lisans eğitimiyle öğretmen olarak atanmaların Danıştay'a yaptığı itiraz, sınavın yapıldığı gün bazı öğretmen örgütlerinin protesto eylemleri yapmaları, 27 Kasım 2005 tarihinde yapılan sınavı tartışmalı hale getirmiştir.

Anayasa Mahkemesi 21.05.2008 tarihinde kararını açıklamış ve kanunun bazı maddelerini iptal etmiştir. İptal edilen maddeler dikkate alınmayarak kanunun her yıl için öngördüğü sınav yapılabilirli ne var ki Milli Eğitim Bakanlığı bu uygulamayı 17 yıl süresince fiilen durdurmuştur.

27 Kasım 2005 tarihinde ÖSYM'ce yapılan sınava 152.652 aday başvurmuş, bu adaylardan 143.915 adayın sınavı geçerli sayılmış, 106.536 aday ise 60 ve üzeri puan almıştır. Bakanlığın hazırladığı kılavuzdaki sınav puanına eklenen hizmet puanı ve etkinliklerin de etkisiyle 110.276 aday uzman öğretmenlik için başvurmuş, bunlardan 87.027'sine uzman öğretmen unvanı verilmiştir. Yüksek lisanslı olup sınavdan muaf tutulanlarla birlikte 6478 adaydan 5356 adaya uzman öğretmen unvanı verilmiş. Böylece toplam 92383 öğretmene uzman öğretmenlik unvanı verilmiştir. Aynı süreçte 338 öğretmene de Başöğretmenlik unvanı verilmiştir.

Ancak mahkeme kararlarının Milli Eğitim Bakanlığı aleyhine olması nedeniyle Bakanlık, 27 Kasım 2005 sınavına dahil etmediklerine 30.04.2006 tarihinde ÖSYM tarafından yeni bir sınav yapılmak durumunda kalmıştır⁶. Bu ikinci sınavın sonuçları açıklanana kadar önceki sınavla unvan alanlara resmi olarak bu unvanlar verilmemiştir.

Bütün bunlar 2004 yılındaki sürecin hazırlıksız gerçekleştirilmesinin sonucunda yaşanmıştır. Bugünkü yasa teklifi açısından durum 2004'deki deneyimden daha kötüdür.

Bilimsel Araştırmalar Öğretmene Kariyer Uygulamasında Hedeflere Ulaşamadığını Göstermektedir

Ortada bir uygulama olduğu için bugün uygulamanın sonuçlarına bakarak somut değerlendirmeler yapmak mümkün hale gelmiştir.

Bu uygulamaya yöneltilen en önemli eleştiri öğretmenlik mesleğinin doğasından kaynaklanmaktadır. Bu eleştirinin temel tezi şöyledir: Öğretmenlik, akademik yetkinliğin yanında bir iletişim sanatı olması, grup halinde değil de bireysel gerçekleştirilen bir meslek olması nedeniyle, öğretmenler arasındaki farklılığı nesnel, objektif kriterle ölçmek ve ona göre bir hukuk normu oluşturmayı mümkün kılmamaktadır. Bir öğretmen, kariyer basamaklarına uygun bir unvanı aldığı anda bir önceki durumundan farklı öğretmenlik yapma yeteneği gösteremez. Ayrıca öğretmenlik mesleğinde yapılan iş önemli ölçüde belirlenmiş, sınırları çizilmiş niteliktedir. Her öğretmen bir müfredatı, onun kazanımlarını ve bu kazanımlara uygun öğretim tekniklerini kullanmak durumundadır. Buradan hareketle öğretmenler arasında birinin daha başarılı, diğerinin daha az başarılı olduğunu bir hukuk normuna bağlamak imkansızdır.

Bu temel eleştiri dikkate alınmadan öğretmenlik mesleğinin sosyal saygınlığının artırılması mümkün değildir. Ayrıca çocuklarını okula gönderen veliler açısından böyle bir uygulama eğitim hakkı açısından sorunlu bir durum yaratacaktır.

⁶ <https://www.osym.gov.tr/TR,8594/kbys-2005-ek-kbys-sorulari.html>

Yapılan akademik araştırmalar göstermektedir ki kariyer basamaklarına ayrılmış retmenlikten istenilen sonuçlar elde edilememiştir. retmenler sınava dayalı bir unvan dağıtımını doğru bulmamıřlardır⁷. Destekleme düzeyi ise orta düzeyde olmuřtur⁸. İktidara yakın Eğitim Bir Sen tarafından yayınlanan “Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisinde” yer alan bir makalede “retmenlerin kariyer basamaklarında yükselme sürecinin sınav odaklı olmamasının yanı sıra ürün ve süreç odaklı olmasının gerekliliği daha fazla dikkate alınmalıdır”⁹ önerisinde bulunmaktadır.

Bu araştırmalar ve kamuoyunda dile getirilen ile mahkeme kararlarında yer alan görüşler dikkate alındığında retmenlerin seçiminden, yetiştirilmesinden, istihdamından ve istihdam sürecinde ilerlemesi birlikte düşünülmediğinde retmenlere yakıştır bir kariyer modeli oluşturulamaz. Böyle bir modelin oluşturulması ancak retmenliğin bir bütün olarak düşünülmesi, eğitim hakkının kullanılması ve retmenliğin blnemezliği kabul edilerek kurulabilir.

TBMM Dışında Emirle Hazırlanan Bir Kanun Teklifi Söz Konusudur

1994 ve 2004’e yön veren anlayış ne yazık ki şu anda komisyonun kabul ettiği tekliften daha ileridir. Çünkü her iki öneride de ısrarla retmenliğin saygınlığının arttırılması kaygısına yer verilmiştir. Oysa Komisyonun kabul ettiği ve adı meslek kanunu olan kanun teklifi için retmenliğe saygınlık kazandırma çabası yoktur. Bu durumun kanıtı teklifin gündeme gelme, getirilme biçiminde hemen görülmektedir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın 24 Kasım’da üretmenler için bir müjde olarak duyurduğu kanun teklifi için Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezi’nde düzenlenen sözde 20. Millî Eğitim şurası’nın açılış töreninde “...biz son olarak 24 Kasım retmenler Günü’nde bir mjdemizi daha eğitim camiamızla paylaştık. alışmaları tamamlanan retmenlik Meslek Kanunu’nu inşallah kısa sürede meclisimizin takdirine sunacağız” diyerek Anayasanın 87. maddesinde kanun yapma görevinin TBMM’de olduğu ilkesi ile 88. maddesinde “kanun teklif etmeye milletvekili yetkilidir” maddesinin açıkça ihlal edildiği bir kez daha itiraf edilmiştir. Cumhurbaşkanı’nın itirafı yürütmenin kontrolünde emirle yasa yapmak anlamına gelmektedir. Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığını temsilen konuşan bir bürokrat da yasa teklifinin kendileri tarafından hazırlandığını komisyon huzurunda belirtmekten çekinmemiştir. Anayasanın 7. maddesin yasama yetkisinin “devredilemez bir yetki” olduğu belirtilmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve yeleri olarak milletvekilleri bu yetkiyi başkasına devrederek, kendisini onay mercii konumuna getiremez. Sadece bu neden dahi bu kanun teklifi TBMM Başkanı tarafından veya Komisyon tarafından imza sahiplerine iade edilmeliydi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan aynı konuşmada söz konusu teklifinin içeriğine dair de ayrıntılı bilgi vermiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

"Bu alışma, retmenlerimizin mevcut haklarına ilaveten yeni mali, sosyal ve özlük hakları da sağlayacaktır. retmenliği kariyer mesleği olarak

⁷ Ayšın Bakiđlu-Köksal Banođlu(2013) retmenlikte Kariyer Basamakları Uygulamasına İlişkin retmen Görüřlerinin Metaforlar ve Sosyal Ađ Analizi Yoluyla İncelenmesi Marmara Üniversitesi Atatürk Eđitim Fakültesi Dergisi. 37. p.28-55. retmenlerin sınava yönelik itirazları 28 Aralık 2007 tarihinde 2/108 nolu Sivas Milletvekili Muhsin Yazıcıoğlu tarafından TBMM Başkanlığına sunulan konuyla ilgili bir kanun teklifinde de dile getirilmiştir.

⁸ Dağlı, A. (2007). İlköğretim retmenlerinin retmenlik Kariyer Basamaklarında Yükselme Sistemine İlişkin Görüşleri . Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi , 6 (22) , 184-197 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/esosder/issue/6136/82302>

⁹ emir, S. B. (2016). retmen Kariyer Basamakları Uygulamasının retmenler Tarafından Değerlendirilmesi . Eğitim Ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori Ve Uygulama , (3) , 53-80 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/eibd/issue/22683/242220>

tanımlayarak adaylık, öğretmenlik, uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik alanlarında hakları, görevleri ve sorumlulukları da netleştiriyoruz. Aynı şekilde öğretmenlikte adaylık kaldırma sınavını artık bir kenara bırakıyoruz, bunun yerine öğretmenlerin mesleki gelişmeleri temelinde bir program uygulayarak adaylarımıza destek olacağız. Öğretmenlikte 10 yılını doldurmuş öğretmenlerimize uzman öğretmenlik imkânını getiriyoruz. Eğitimlerini tamamlayan ve yapılan sınavdan başarıyla geçen uzman öğretmenlerimiz hem bir derece alacaklar hem de maaşlarında 1000 lira artış olacaktır. Yüksek lisans yapmış öğretmenlerimiz ise sınavdan muaf tutulacaktır. 10 yıllık uzman öğretmenler, eğitimlerini tamamlayıp sınavda başarılı oldukları takdirde başöğretmen unvanıyla görev yapacaklardır. Yine bu öğretmenlerimize ilave bir derece verecek, ayrıca maaşlarında da 2000 lira artışa gideceğiz. Doktora yapmış öğretmenlerimiz ise bu sınavdan muaf tutulacaktır.

“Bunun yanı sıra birinci derecedeki öğretmenlerimizin ek göstergelerini daha önce söz verdiğimiz şekilde 3600'e çıkarıyoruz. Ayrıca sözleşmeli öğretmen ile kadrolu öğretmen ayrımını da ortadan kaldırıyoruz. Mecburi hizmet hariç, özlük hakları, atamalar, mazeret tayinleri başta olmak üzere sözleşmeli öğretmenlerimiz kadrolu öğretmenlerimizle aynı haklara sahip olacaklar. Tüm bu hususları içeren Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun çok yakında Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin takdirine sunulmasını planladık. Bu tarihi reformun tüm öğretmenlerimize şimdiden hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum. Öğretmenlerimizin de mesleklerinin kutsiyetine ve hassasiyetine uygun biçimde görevlerini layıkıyla yapmayı sürdüreceklerine inanıyorum.”¹⁰

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 24 Kasım Öğretmenler günü ve sözde 20. Milli Eğitim Şurası'nın açılışında yaptığı konuşmada kanun teklifinin kapsamlı bir öğretmenlik meslek kanunu olduğunu ve bunun ilk defa yapıldığını söylemiştir. Sözlerinin devamında ise sözleşmeli öğretmenlikten, öğretmenliğe geçişteki sınavla sözleşmeli ve kadrolu öğretmen ayrımını kaldırdıklarını dile getirmiştir. Bunun gerçekte böyle olmadığı teklifin, TBMM Başkanlığına 31.12.2021 tarihinde sunulmasıyla anlaşılmıştır.

TBMM Başkanlığına “Öğretmenlik Meslek Kanun Teklifi” adıyla sunulan teklif, toplamda üç bölüm ve 12 maddeden oluşmaktadır. Birinci bölüm “**Amaç ve kapsam**” ikinci bölüm “**Öğretmenlik mesleği**” üçüncü bölüm ise “**Çeşitli hükümler**” başlığını taşımaktadır. Kanun esas olarak;

- Öğretmenlik mesleğine aday öğretmen, öğretmen, uzman ve başöğretmenlik biçiminde kariyer basamaklarını (Madde 3, 4, 5, 6 ve Geçici madde 1),
- Uzun zamandır iktidar ve muhalefet tarafından vaat edilen 3600 ek göstergesi (Madde-8) 15.01.2023 tarihinde yürürlüğe girecek biçimde (Madde 11),
- Devlet Memurları Kanununun 152. maddesinde yer alan uzman ve başöğretmenler için geçerli “Eğitim, öğretim tazminatı” oranlarını (Madde-8),
- Sözleşmeli öğretmenlerin can güvenliği ve sağlık sorunları nedeniyle yer değiştirmelerini (Madde-9), düzenlemektedir.

¹⁰ <https://www.meb.gov.tr/cumhurbaskani-erdogan-kadrolu-ogretmen-ile-sozlesmeli-ogretmen-ayrimini-ortadan-kaldiriyoruz/haber/24727/tr>

Genel Değerlendirme

1. Kanun teklifi amaç ve kapsamı bakımından meslek kanunu özelliği taşımamaktadır.

Oysa bir meslek kanunu, o mesleğin tüm yönlerini içerecek biçimde düzenlendiğinde meslek kanunu adını alabilir.

Bu kanun teklifi;

- Öğretmenlik mesleğinin temel özelliklerini,
- Öğretmen yetiştirme,
- Göreve başlama,
- Görevde kendilerini geliştirme ve yükselme,
- Öğretmenlik dışında üstlendikleri yönetim vd. görevleri,
- Görev yapma ortamlarını,
- İstihdam ve özlük haklarını,
- Denetim ve disiplin süreçlerini,
- Sağlık hizmetlerinden yararlanma ve diğer sosyal haklarını, örgütlenme ve diğer mesleki özgürlüklerini,
- Emeklilik vb.

mesleği bir bütün olarak yansıtabilecek olan konuları içermemektedir. Kanun teklifi zaten yürürlükte olan 2004 yılında 5204 sayılı kanun ile Milli Eğitim Temel Kanununun 43. maddesinde yapılan değişikliği yeniden düzenlemektedir. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik ve ekleme yapan bir kanundur.

2. Kanun teklifi iki özel amacı gerçekleştirmek için hazırlanmış izlenimi yaratmaktadır.

Birinci amaç; TBMM’de 30.06.2004 tarihinde kabul edilen ve Resmî Gazetede 8 Temmuz 2004 tarihinde yayınlanan 5204 Sayılı “Milli Eğitim Temel Kanunu ve Devlet Memurları Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun’un düzenlediği, kamuoyunda “öğretmen kariyer basamakları kanunu” olarak bilinen kanunun hükümlerinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hükümleri (etkinliklere katılma, alınan ödüller, sicil notları nesnel olmayan ölçütler) dikkate alınarak yeniden uygulamaya koymaktır.

İkinci temel amaç ise öğretmenlere vaat edilen 3600 ek göstergiyi düzenlemektedir.

3. Kanun teklifinin getirdiği “Öğretmenlik kariyer basamakları” 2004 yılında getirilen uygulamadan özde farklı değildir.

Öğretmenlik (önceki kanunda olduğu gibi), aday öğretmen, öğretmen, uzman ve başöğretmenlik adıyla dört farklı basamak ya da aşama içermektedir. Burada “aday öğretmenlik” sürecinde öğretmenler derse girdikleri ve mesleklerini yerine getirdiklerinden dolayı kariyer basamaklarının içindedir ve herkesin geçmek zorunda olduğu ve ayrıca sınava tutuldukları bir aşamadır. Kamuda öğretmenlik unvanı ancak bu aşamanın tamamlanmasıyla alınabilmekte ve güvenceli işe dönüşebilmektedir. Dolayısıyla öğretmenlikte kariyer bu kanunun teklifi ile 3 değil dört basamak olarak karşımıza çıkmaktadır.

Uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik için ise geçmiş yasa da olmayan iki koşul getirilmektedir: **Birinci koşul** meslekte bir önceki aşamada 10 yıl kalma, **ikinci koşul** uzman öğretmenlik için 180 saat, başöğretmenlik için 240 saatlik mesleki gelişim kursunu tamamlama ve sonrasında yapılacak sınavda 70 üzerinde puan alma zorunluluğudur.

4. **Kanun teklifinde “Aday öğretmenlik” ibaresi ile kamu görevine başlamada öngörülen “memur adayı” olmak arasında bir ayırım yapılmamaktadır.**

Kanun teklifinde de belirtildiği üzere “öğretmenlik” mesleği bir uzmanlık mesleğidir. Öğretmenler, akademik ve pedagojik yeterliliklerini yükseköğretim kurumlarında özel olarak yetiştirme sürecinden geçerek edinirler. Bu eğitim kurumlarını bitirenler gerçekte öğretmen adaydırlar, bu okulu bitirerek öğretmenlik yapabilme yeterliliğine sahip kişiler olarak mezun olurlar. Onların kamu veya özel eğitim kurumlarında mesleklerini yapmaya başlamaları, bu unvana sahip olmalarının gereğidir. Kısacası öğretmenlik unvanı, kamuda göreve başlamakla değil, öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarından mezun olmakla elde edilir.

Oysa uzun zamandır Milli Eğitim Bakanlığı öğretmenliğe başlamada öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının diplomalarını göreve başlamada ön koşul olarak kabul ederken, göreve başlatmada yeterlilik belgesi olarak kabul etmemektedir. KPSS’de öğretmenlerin eğitim bilimleri ve branşlarıyla ilgili yeni bir sınava tabii kılınmaları, yükseköğretim kurumlarının eğitiminin yeterli görülmemesi anlamına gelmektedir.

KPSS, bu nedenle memurluğa başlamada adaylar arasında objektif kriterlerle sıralama yapan bir sınav olmanın ötesinde ikinci defa mesleki akademik yeterliliği ölçen bir sınav özelliği taşımaktadır. Bu sınavın yapılması başvuranların çokluğu nedeniyle adayları tarafsız bir biçimde sıralamak için zorunlu ise de şu an yapıldığı biçimde mezun olduktan sonra değil, yetiştirme sürecinde, lisans eğitimi içinde olacak biçimde yükseköğretim kurumları tarafından yapılmalıdır. Ancak bu yapıldığında KPSS kamu sistemi içinde tutarlı bir uygulama olur. Bu haliyle, devletin bir kurumunun onayladığı yeterlilikleri diğerinin kabul etmemesi görüntüsü veren bir uygulamadır.

Kanun teklifi, öğretmenliğe başlamada KPSS sonucunda ortaya çıkan sıralamayı açıkça kabul etmemektedir. Kanun teklifinin 5. maddesinin (1) fıkrasında mesleğe daha başlamadan girişte mesleğin gereği olmayan (07.04.2021 tarihli ve 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa göre) *güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olma* koşulunu getirilmektedir. Bir taraftan öğretmenliğin tanımında “devlet” ibaresinin çıkarılması diğer tarafta ister özel eğitim kurumlarında isterse devlet kurumlarında olsun bütün öğretmenlere “güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması” yapılması çelişkili bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ayrıca öğretmenlik bir uzmanlık mesleği ise bu mesleğe adaylık söz konusu olamaz. Adaylık sadece mesleğe seçilmede ve yetiştirme evresinde söz konusu olabilir.

“Aday öğretmenlik” tanımlaması, memuriyete adaylık biçiminde açıkça belirtilmediğinde özellikle hükümetin **ataması yapılmayan öğretmenlere** yönelik söylemleri dikkate alındığında masum bir kavramlaştırma olmadığı görülecektir. Çünkü bu teklife göre ataması yapılmayan öğretmenler, öğretmen değillerdir, sadece aday öğretmen olabilmek için yükseköğretim kurumundan mezun olma şartını yerine getirmiş kişilerdir.

5. Öğretmenliğin 4 aşamalı bir meslek haline getirilmesi, öğretmenlerin mesleklerinde gerçek anlamda ilerleme ihtiyacını karşılayacak nitelikte değildir.

Teklifin 6. maddesinin gerekçesinde de ifade edildiği üzere öğretmenler, meslek yaşamı boyunca sadece bu unvanla anılırlar. Ancak eğitim tarihimizde durum hep böyle olmamıştır. Özellikle Osmanlı döneminde başlayan ve Cumhuriyetle birlikte devam eden bugünkü anlamda olmasa da kariyer model sistemi vardır. Ancak bu sistem dönemin koşulları ve öğretmen yetiştiren kurumlarının sınırlı ve yetersiz olmalarından kaynaklanan bir uygulama olmasına karşın hem 2004 tarihli kanunun hem de bu kanun teklifinin getirdiği düzenlemeden daha gerçekçi bir modeldir. Çünkü her bir unvan yetiştirme, görev ve yetki bakımından farklılığa dayanmaktadır.

Bu teklifle getirilen öğretmen kariyer basamakları (öncekinde de olduğu gibi) meslekte ilerleme, yetkinleşme anlamında bir kariyer modeli olarak görülemez. Yapılan bu ayırım öğretmenlik mesleğinin özelliğini almayan öğretmenliğe sadece ücret odaklı bakan bir yaklaşıma sahiptir.

1966 yılında ILO ve UNESCO'nun kabul ettiği “**Öğretmenlerin Statüsü Tavsiyesi Belgesinin**” öğretmenliği özel uzmanlık mesleği olarak tanımlamakla kalmamakta 40. madde de belirtildiği üzere “**Öğretmenlerin, gerekli nitelikleri taşımaları koşuluyla, bir eğitim düzey ya da düzeninden bir ötekine geçme hakkı olmalıdır**” diyerek öğretmenlik mesleğinde ilerlemeyi tavsiye etmektedir. Ayrıca 44. madde de “**Yükselmelerin, öğretmen örgütlerine danışarak belirlenmiş titizlikle mesleki nitelikli ölçütlere göre, öngörülen konum (görev) için ilgilinin niteliklerinin nesnel bir değerlendirmesi temeline dayanması gerekir.**” denmektedir.

Uluslararası sözleşmenin öğretmenlere meslekte ilerleme ve yükselmeyi öngören maddelerinde dört temel nokta öne çıkmaktadır: Bir, “**Öğretmenlerin yetkinleştirilmesi esastır.**” İki, öğretmenlerin “**bir eğitim düzey ya da düzeninden bir ötekine geçme hakkı olmalıdır**”. Üç, belirlenen “**ölçütler**” mutlaka “**mesleki nitelikte**” olmalıdır. Dört **öğretmenlerin yükselmeleriyle ilgili hükümler öğretmen örgütleriyle birlikte nesnel bir temele** dayandırılmalıdır. Öğretmenlik mesleğinde ilerleme ve yükselmeye bu dört ilkedен bakıldığında, öğretmenlerin kariyer basamakları, onların uzmanlığının dışında (onu zaten kazanmışlardır);

- Yetkinleşme
- Bir eğitim düzeyinden bir başka eğitim düzeyine ya da düzeninden ötekine geçme,
- Mesleki ölçütlere dayanma,

Tam olarak yer almamaktadır. Yetkinleşmenin kurs ve sınava, süre şartı nedeniyle mesleki deneyime dayandırıldığı görülmektedir. Sınav tarzı ölçme aracıyla öğretmenlikte yetkinleşmenin belirlenmesi mümkün değildir. Sınavlar olsa olsa öğretmenlerin akademik yetkinlikleri için bir bilgi verebilir.

Kanun teklifi özellikle uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik için öngörülen “*mesleki gelişim kursları*” içeriğine ve nasıl uygulanacağına dair hükümler içermemektedir. Milli Eğitim Bakanlığının bu kursları hizmet alım yöntemiyle özel kuruluşlara devretmesi, öğretmenler için ücretli hale getirmesinin önünde de bir engel bulunmamaktadır. Ayrıca kurslar ile kariyer basamağına geçiş için öngörülen sınav arasında ilişki, kursların sınava katılmak için bir koşul olmasından ibarettir. Sınavın bu kurslardaki eğitimi ölçüp ölçmeyeceğine dair bir hüküm de teklifte yer almamaktadır. Kanun teklifi. **Görev başındaki öğretmenlere kurs ve sınav yükümlülüğü getirerek, sınıfta olmayı ikincil konuma düşürecek bir uygulamanın önünü açmaktadır.**

Kanunun öğretmen örgütleriyle işbirliği içinde hazırlanmadığı zaten bilinmektedir. Öğretmen örgütlerinin, öğretmenlerin haklarına yönelik böyle bir kanunun hazırlanmasında ve yürütülmesinde devre dışı bırakılması, Türkiye'nin 1932 yılından bu yana üyesi bulunduğu Birleşmiş Milletler Çalışma

Örgütünün (ILO) hazırlayıp ülkelerin kabul ettiği 1966 tarihli “Öğretmenlerin Statü Tavsiyesi Belgesine” aykırıdır.

Kanun teklifi ayrıca sözleşmenin aşağıdaki maddeleriyle de uyumlu değildir.

- 1- **Öğretmenlerin maaşları:** Madde 117. “Öğretmen aylıklarının yapısı, farklı öğretmen grupları arasında kırılganlıklar doğurma tehlikesi taşıyan her tür haksızlığı ve her tür sapkınlığı (anormallığı) önleyecek biçimde düzenlenmelidir.”
- 2- **Aylıklar arasındaki fark:** Madde 119. “Aylık farklılıkları; nitelikler, kıdem ya da sorumluluk derecesi gibi nesnel ölçütlere dayanmalıdır; ancak en düşük aylık ile en yüksek aylık arasındaki fark, makul sınırlar içinde tutulmalıdır.”
- 3- **Öğretmenlerin maaşlarında eğitim formasyonu:** Madde 120. “Mesleksenin yada teknik bir öğretimle görevli olan ve üniversiteden alınmış derecesi (akademik unvanı) bulunmayan kişilerin temel aylıklarını belirlemek için formasyon ve deneyimlerinin değeri göz önünde bulundurulmalıdır.”
- 4- **Liyakate yönelik maaş düzenlenmesi:** Madde 124. “Yeteneğe (liyakate) göre (verilecek) hiçbir ücret sistemi, ilgili öğretmen örgütlerinin ön görüşü ve onayı alınmadan kararlaştırılmamalı ve uygulamaya konulmamalıdır.”
- 5- **Kanun teklifi öğretmeni odağa koyarken mesleğin muhatabı olan öğrenci ve velileri, onların kanunlardan ve uluslararası sözleşmelerden doğan nitelikli eğitimden yararlanma haklarını gözlememektedir.**

Her velinin çocuğunu devletin nitelikli olarak tanımladığı, bu nedenle maaş ve özlük haklarını diğerlerinden farklılaştırdığı, yüksek tuttuğu öğretmenden ders alma hakkı olmalıdır. Devlet bireylerin temel haklarını kullanmada nitelikli-niteliksiz ayrımı yapamaz. Fıili durum böyle olsa dahi bunu meşru görececek, var olan olumsuz durumu kanunla destekler bir düzenleme yapamaz. Hukuk devletinde kamu idaresi, iş ve işlemlerinde vatandaşın güvenini zedeleyici, aldığı hizmete veya yapılan iş ve işlemlere dair kendisinde kuşku doğuran eylemlerde bulunamaz. Oysa bu kanun teklifi, öğretmenlik mesleğinde nesnellikten uzak bir kariyer modeli getirerek yurttaşların nitelikli eğitim hakkını kullanmayı sakatlamaktadır. Çünkü uzman ve başöğretmenlerin nerede ve nasıl görev yapacağı, velilerin çocuklarını okula kayıt yaptırırken bu öğretmenlerden ders alma taleplerinin nasıl karşılanacağı, daha nitelikli olduğu belirtilen bu öğretmenlerin illere, eğitim bölgelerine ve okullara nasıl dağıtılacağına dair bir hüküm de bulunmamaktadır. Bu nedenle hak gözetici bir yasa teklifi özelliği taşımamaktadır.

6. Kanun teklifi öğretmenliği 4 aşamalı hale getirirken bu unvanlar ile görevleri arasında bir ilişki kurmamaktadır.

Örneğin kanun teklifi, kamuda öğretmenliğe yeni başlamış derse giren bir öğretmen ile başöğretmen arasında nasıl bir görev farklılığı öngörmektedir? Kanun teklifinin bu soruya cevabı yoktur. Özellikle öğretmenliğin bir iletişim sanatı olması, öğretmenin kişilik ve karakter yapısıyla yakından ilgili olması nedeniyle göreve yeni başlamış bir öğretmenin, başöğretmenden daha başarılı olmayacağını kim söyleyebilir ya da daha iyi bir öğretmen olmayacağını kim iddia edebilir?

Kamuda unvanlardaki farklılaşma aynı zamanlarda görevlerin de farklılaşmasına dayanır. Eğer unvanlar, birinden diğerine yükselme biçiminde hiyerarşi sistemine dayanıyorsa bir üst görevin sorumluluk ve yapılaş biçimi tümüyle değişmek zorundadır. Görev aynıyken unvanların alt ve üst ilişkisi biçiminde düzenlenmesi çalışma düzenini bozucu bir etkiye sahip olacaktır.

7. Kanun teklifi öğretmenlik mesleğini “aday öğretmenlik”, “öğretmenlik”, “uzman öğretmenlik”, “başöğretmenlik” biçiminde hiyerarşik biçimde düzenlerken aynı ilkelere hareket etmemektedir.

Teklifin 6. Maddesinin (6.) fıkrası “uzman öğretmen veya başöğretmen unvanı alanlara her unvan için ayrı ayrı olmak üzere bir derece verilir” denmektedir. Bunun neden “aday öğretmenlikten” “öğretmenlik” aşamasına geçerken uygulanmadığı sorusuna ise bir cevap verilmemektedir. Oysa kanun teklifinde de belirtildiği üzere “aday öğretmenlik” mesleki gelişim kursları ve bir sınav sonrasında öğretmenliğe geçişi içermektedir. Eğer aday öğretmenlik öğretmen kariyer sisteminin ilk aşaması ise bu aşamanın bitiminin de bir derece kazanmayla sonuçlanmamasının nedeni ne olabilir? Sonraki aşamalar için öngörülen kurs ve sınav koşulu bu aşamada da bulunmaktadır. Bulunmayan tek ölçüt meslekte geçirilen sürenin aday öğretmenlikte en fazla 2 yıl olmasıdır. Eğer bu nedenle aday öğretmenlere, öğretmenliğe geçişte derece verilmiyorsa uzman ve başöğretmenlikte derece verilmesinin temel ölçütü meslekte geçen süreye indirgenmiş olur ki bu kanun teklifinin bir başka tutarsızlığı olarak karşımıza çıkar.

Milli Eğitim Bakanlığında şu an için 97 başöğretmen, 77 bin 97 de uzman öğretmen bulunmaktadır. Bu kişiler bu unvanı bu yasa teklifinin öngördüğünden daha farklı ölçütlerle kazandılar. Onlar mesleki geliştirme kurslarına katılmadılar. Dolayısıyla şeklen de olsa meslekte yetkinleşmeyi öngören bir uygulamanın parçası olmadılar ama bu teklif yasalastığında bu teklifin öngördüğü hakları kazanacaklar (Geçici madde-1). Bu durumda 2006 yılından bu yana sınav yapılmadığı için bu unvanı alamayanların suçu nedir?

8. Teklif öğretmenliğe başlamada torpilliyeye geç diğerine ceza mantığıyla hazırlanmış görünmektedir.

Kanun teklifinin 5. maddesinin 4. fıkrasının (ç) bendi “Aday öğretmenler için öngörülen Aday Öğretmen Yetiştirme Programına mazeretsiz olarak katılmayanlar ile bu program sonunda Adaylık Değerlendirme Komisyonunca yapılan değerlendirmede başarısız olanların, görevine son verilir ve bunlar 3 yıl süreyle öğretmenlik mesleğine alınmaz.” hükmünü getirmektedir.

Bu hüküm Milli Eğitim Bakanlığının mevcut sisteminde nasıl çalıştığı iyi bilinen komisyonlara, bir öğretmenin bütün yaşamını alt üst edecek bir yetki vermektedir. Mesleğe başlamış bir aday öğretmenin başarısız bulunması sonucunda “3 yıl süreyle mesleğe alınmaz” hükmü bu açıdan öğretmenlik mesleğinin niteliğini arttırmaya dönük bir önlem değil, açıkça bir cezalandırma.

Ayrıca idari cezaların (aylıktan kesme, kademe ilerlemesi durdurulmasının) meslekten çıkarılmak, göreve son vermek için yeterli görülmesi, bir kişinin yargı kararı olmaksızın cezalandırılmasıdır.

Diğer Noktalar:

1. Madde 5’in (2.) fıkrasında “Adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz. Bu süre içinde, zorunluluklar dışında öğretmenlerin görev yerleri değiştirilmez” ifadesinde yer alan “zorunluluklar” ifadesi, zorunluluk hallerinin ne olduğunu belirtmediği için keyfi uygulamaların önünü açabilir.
2. Aday öğretmenlerin adaylıklarının kaldırılmasında yetkilendirilen “Aday Değerlendirme Komisyonu”nun kimlerden oluştuğunun ve nasıl çalışacağı bu teklifte yer almalıydı. Teklif bu şekilde adaletsiz ve ayrımcı uygulamalara kapıları sonuna kadar açmaktadır.

3. Başöğretmenler için %40, uzman öğretmenler için %20 olan eğitim tazminatı bu kanunla arttırılmaktadır. Başöğretmenler için %40 olan oran %120'ye, uzman öğretmenler için %20 olan oran %60 oranına çıkarılarak 3 kat arttırılmaktadır. Öğretmenler arasında ücret farklılığını belirtip buna karşılık görev farklılığını belirtmemek haklı olarak çalışma barışını bozacaktır. Öğretmenler belki dillendirmeyecekler ama "daha fazla ücret alanlar, öğretmenlikte daha iyi olanlar gelsin yapsın" biçimindeki bir düşüncenin, etkisinde kalacaklardır. Bu yönüyle kanun teklifi, öğretmenler arasında çalışmaya yönelik motivasyonu kırıcı bir içeriğe sahiptir.
4. Kanun teklifinin tek olumlu maddesi 3600 ek göstergenin verilmesidir. Ancak yürürlüğü 15.01.2023 tarihine bırakılmaktadır. Bu da yaklaşık 411 bin emekli öğretmenin her birinin ortalama 5 bin lira kaybı demektir. Halbuki 10.07.2018 tarih ve 2/774 esas numaralı kanun teklifimiz kabul edilmiş olsaydı, emeklilerimiz de mağdur olmayacaktı. Teklifin yasallaştığı tarihte yürürlüğe girmesi emeklilerimizi bir nebze de olsa rahatlatacaktır.
5. Bu kanun teklifinin sözleşmeli öğretmenlere bir müjde olarak sunulmasına rağmen, böyle olmadığı görülmüştür. 652 Sayılı "Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"nin geçici 4 maddesinde yer alan "sözleşmeli öğretmenleri üç yıl boyunca tayin isteyemezler" hükmüne "can güvenliği ve sağlık sorunları" istisnası getirilmiştir. Halbuki Cumhurbaşkanı sözleşmeli öğretmenlik konusunda şöyle bir açıklama yapmıştı. "özleşmeli öğretmen ile kadrolu öğretmen ayırımını da ortadan kaldırıyoruz. Mecburi hizmet hariç, özlük hakları, atamalar, mazeret tayinleri başta olmak üzere sözleşmeli öğretmenlerimiz kadrolu öğretmenlerimizle aynı haklara sahip olacaklar. Tüm bu hususları içeren Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun çok yakında Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin takdirine sunulmasını planladık. Bu tarihi reformun tüm öğretmenlerimize şimdiden hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum. Öğretmenlerimizin de mesleklerinin kutsiyetine ve hassasiyetine uygun biçimde görevlerini layıkıyla yapmayı sürdüreceklerine inanıyorum."

Ancak kanun teklifinde bu açıklamanın tam tersi sözleşmeli öğretmen uygulamasına devam ediliyor, eş durum tayin hakkı da verilmiyor.

6. Öğretmenlik programlarının adaylar tarafından öncelikle tercih edilmesini sağlayacak, bu programların öğrenci ve öğretim elemanı niteliklerini güçlendirecek hiçbir öneri kanun teklifinde yer almamaktadır. Öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarının görmezden gelindiği, öğretmenliğe giriş ve seçme sürecindeki adaletsizliklerin süreceği görülmektedir

Anayasaya Uygunluk Değerlendirmesi

TBMM Başkanlığının İhtüzüğü'nün 74. maddesi gereği Komisyonumuza havale ettiği 2/4056 Esas Numaralı Teklif başta, Anayasanın eğitim hakkının kullanılmasıyla ilgili olarak başlangıç metnine, kanunlarda aranan belirlilik ilkesinin olmaması nedeniyle Anayasanın ikinci maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine, 7. maddesinde yer alan yasama yetkisinin devredilemezliği ilkesine, 13. maddedeki ölçülülük, 14. maddede yer alan hakların sınırlandırılması bakımından aşağıda belirtilen hususlar açısından Anayasaya aykırılık içermektedir. Komisyonunda dile getirdiğimiz bu aykırılıklar ne yazık ki dikkate alınmadı. Anayasanın 11. maddesinin; ikinci fıkrasında yer alan "Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" hükmü ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü'nün 38. maddesinde ifade edilen "*Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.*" hükmü gereği kendiliğinden

yapılması gereken aykırılık denetimi ısrarla yapılmamıştır. Kanun teklifi hakkında uzman anayasa hukukçularının görüşlerine başvurulabilirdi. Komisyon ısrarla bunu yapmamıştır. Bu nedenle kanun teklifine yönelik anayasaya aykırılık iddialarımızı ayrıca burada tekrar ediyoruz. Söz konusu teklif aşağıda belirttiğimiz noktalar açısından Anayasaya aykırıdır.

1. Teklifin 3. maddesinin birinci fıkrasında “öğretmenlik, eğitim- öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan bir ihtisas mesleği” denilmektedir. Milli Eğitim Temel Kanununun 43. maddesinde yer alan ve öğretmenlik ibaresinden sonra gelen “devletin” ibaresi bu teklifte yer almamaktadır. Anayasanın 174. maddesinde yer alan 3 Mart 1340 tarihli ve 430 sayılı “Tevhidi Tedrisat Kanunu”nun. 1. maddesi “*Türkiye dahilindeki bütün müessesatı ilmiye ve tedrisiye Maarif Vekaletine merbuttur*” normu gereği Türkiye dahilinde bütün eğitim-öğretim faaliyetleri Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlıdır. Öğretmen, ister kamu isterse özel kurumlarında çalışsın Milli Eğitim Bakanlığının denetim ve gözetiminde, dolayısıyla devletin denetim ve gözetimindeki eğitim-öğretim faaliyetlerinde bulunur. Teklifte yer alan “öğretmenlik” ibaresinden sonra gelmesi gereken “*devletin*” ibaresi çıkarılarak, eğitim ve öğretim faaliyetleri, devletin denetim ve gözetiminde bir eğitim-öğretim faaliyeti olarak nitelendirilmediğinden Anayasanın 174. maddesinin güvencesinde olan Tevhid-i Tedrisat yasasına ayrıca Anayasanın 42. maddesinde yer alan “*eğitim ve öğretim*”, “*devletin gözetim ve denetimi altında yapılır*” yapılır hükmüne aykırıdır.
2. Teklifin 3. maddesinin 4. fıkrasında öğretmenlik mesleği “*aday öğretmenlik*” döneminden sonra “*öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olmak üzere üç kariyer basamağına ayrılır*” denmektedir. Öğretmenler için öngörülen kariyer basamakları, “*görev ve yetki*” farklılaştırması içermemektedir. Anayasanın 55. maddesinde “*ücret emeğin karşılığıdır*”, “*Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır*” denmektedir. Kanun teklifinin öngördüğü kariyer basamakları “*görev*” ve “*yetki*” farklılaşmasına dayanmaktadır. Teklifte öğretmenler için öngörülen mesleki ilerleme unvanları, görev ve yetki farklılaşması getirmeksizin farklı ücret elde etme amacına matuftur. Teklif bu yönüyle 55. maddenin “*çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri*” hükmü ile Anayasanın 128. maddesinde yer alan memur ve diğer kamu görevlilerinin “*görev ve yetkilerinin*” kanunla düzenleneceği ilkesine uygun biçimde bahsi geçen kariyer basamaklarına ilişkin bir düzenleme içermediğinden 128. maddeye aykırıdır.
3. Anayasanın başlangıcında da belirtildiği üzere devlet; yurttaşlarını üstlendiği hizmetlerden herkesi “*eşitlik ve sosyal adalet gereklerince*” yararlandırmak durumundadırlar. Öğretmenliğin, teklifin üçüncü maddesinde olduğu gibi kariyer basamaklarına ayrılması öğretmenler arasında nitelik farkının olduğu düşüncesini yaratacağından, eğitim hakkının herkese eşit bir biçimde sunulmasını, yararlandırılmasını sakatlayıcı bir sonuç doğuracaktır. O nedenle teklifin 3. maddesinin 4. fıkrası ve kariyer basamaklarını düzenleyen 5. ve 6. maddeler Anayasanın başlangıç bölümüne, 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkelerine aykırıdır.
4. Öğretmenler, öğretmen yetiştiren kurumlardan mezun oldukları andan itibaren öğretmenlik mesleğinin yeterliliklerini kazanmış, öğretmenlik yapabilme haklarını elde etmiş kişilerdir. Öğretmenlik unvanı için mezuniyet diplomalarının yeterliliği dikkate alınmayarak, memuriyet için “*öğretmen adaydan*” söz etmek yerine öğretmenliği “*aday öğretmenlik*” ile başlatan bir düzenleme yapılmak istenmektedir. Teklifin 4. maddesinin ikinci fıkrasında “*Öğretmenler, öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarından ve bunlara denkliği kabul edilen yurt dışı yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar arasından seçilir*” denilmektedir. Kimlerin nasıl seçileceği kamu ve özel öğretim kurumları için kim tarafından nasıl seçileceği açıkça belirtilmemiştir. Bu açıdan bu fıkra

hukuk devletinin belirlilik ilkesini içermediğinden Anayasanın 2. maddesinde yer alan “hukuk” devleti ilkesine aykırılık içermektedir.

5. Teklifin 5. maddesi aday öğretmenliğe atanmada 07.04.2021 tarih ve 7315 Sayılı “*Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu*”na göre “*güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması*” yapılmış olma şartı getirmektedir. Teklifte “*ve/veya*” ibaresine yer verilerek aday olmak için “*güvenlik soruşturması*” mı “*arşiv araştırması*” mı yapılacağına dair takdir hakkı yürütmeye bırakılmaktadır. Teklifin bu hükmü, bu şekliye Anayasanın 7. maddesine, yasama “*yetkisinin devredilemeyeceği*” hükmüne aykırıdır. Aday öğretmen olmak için aranan bu koşullar ayrıca Anayasanın kamu hizmetlerine girme şartını düzenleyen 70. maddesinde yer alan “*Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka bir ayırım gözetilemez*” görevin gerektirdiği niteliklerden başka bir nitelik aradığı için Anayasanın bu hükmüne aykırıdır.
6. Teklifin 5. maddesinin 3. fıkrasında “*Aday öğretmenlerden adaylık sonunda **Adaylık Değerlendirme Komisyonu** tarafından yapılan değerlendirme sonucunda başarılı olanlar öğretmenliğe atanır*” denilmektedir. Aynı maddenin 6. fıkrasında ise “*komisyonun oluşumu ile aday öğretmenlik sürecine ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir*” denilmektedir. Teklif, bu şekliyle gerçekte kamuda öğretmen olmayı nasıl oluşturulduğu, kime karşı sorumlu olduğu, kimlerden oluşacağı açıkça belirtilmemiş bir komisyona havale etmektedir ve bunların yönetmelikle belirleneceğini öngörmektedir. Anayasa Mahkemesinin yerleşik kararlarında da belirtildiği üzere yasama, kanun yaparken temel ilkeleri belirlemek zorundadır. Teklifin 3. fıkrasının öngördüğü Komisyonun işleyişinden çok nasıl bir komisyon olduğunun yani kuruluş ilkelerinin kanunla belirlenmesi gerekir. Teklifte bu yönde bir düzenleme bulunmadığından Anayasanın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine, 128. maddesine ve 7. maddesine aykırıdır. Ayrıca bu öğretmen adayları bu komisyonun yapacağı değerlendirme sonucunda başarılı bulunurlarsa asaleten atanacaklardır. Teklife göre ise öğretmenliğe atanacaklardır. Düzenleme bu şekliyle Devlet Memurları Kanunuyla uyumlu olmadığı gibi atanmaya ilişkin değerlendirme ve başarılı olmaya yönelik ilkeleri içermediğinden aynı fıkra bu yönden de Anayasanın 2. maddesine, 128 ve 7. maddesine aykırıdır.
7. Teklifin 5. maddesinin 4. fıkrası aday öğretmenlerin, adaylık döneminde görevlerinin sonlandırılmasını düzenlemektedir. 4. Fıkranın c bendi “*adaylık sürecinde aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezası alanların*” biçimindedir. Bahsedilen cezalar devlet memurlarının, adaylık süreci kalktıktan asaleten çalıştığı bir dönemde alındığında görevine son verilmesi sonucunu doğurmamaktadır. Aday öğretmen, asil memur statüsünü kazanmış öğretmenin haklarına sahip olmasa da bu cezayı aldığı anda üç yıl süreyle öğretmenliğe tekrar başvurusunun engellenmesi Anayasanın 13. maddesindeki “*ölçülülük*” ilkesine 14. madde de yer alan “*Anayasa hükümlerinin hiçbirisi, devlete veya kişilere, Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz*” hükmüne aykırıdır. Çünkü asaleten çalışan memur için görev sonlandırma sonucu doğurmayan bir cezanın kamu hizmetine girme hakkını 3 yıl süreyle sınırlaması Anayasanın 70. maddesinde yer alan “*Her Türk kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir*” hakkını ölçsüz ve keyfi bir biçimde sınırlandırmamaktadır. Bu yönüyle de Anayasanın 70. maddesini ihlal eden bir düzenleme özelliği göstermektedir.
8. Kanun teklifinin 6. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi “*Mesleki gelişim alanlarında uzman öğretmenlik için **öngörülen asgari çalışmaları tamamlamış olan***” denilmektedir. Burada geçen “*asgari çalışmalar*” ne olduğu belirli değildir. Ayrıca bu çalışmaların tamamına dönük bir açıklayıcı

ibare bulunmadığından “*asgarisi*” nasıl belirlenecektir? Teklifin bu bendi Anayasanın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesine, kamu çalışanlarına ilişkin niteliklerin, görev ve yetkilerinin, haklarının, sorumluluklarının, ödenek ve özlük haklarının kanunla belirlenmesi gerektiğini belirten 128. maddesine ve bu yetkinin devredilemez olduğunu belirten 7. maddesine aykırıdır.

9. Teklifin 6. maddesinde uzman öğretmenler için öngörülen durumun bir benzeri 2. Fıkrafta başöğretmenliğe atanmada da yer almaktadır. 6. madde 2. fıkrada 10 yıl uzman öğretmen olarak çalışanlar, kendileri için belirlenen 240 saatten az olmayacak olan “Baş Öğretmenlik Eğitim Programını” tamamladıktan sonra “başöğretmenlik için yapılan **yazılı sınava başvuruda bulunabilirler**” denilmektedir. Uzman öğretmenlikte olduğu gibi sınavın kim tarafından yapılacağı belirtilmediği için hukuk devleti ilkesinin belirlilik ilkesine aykırı bir durum söz konusudur. Düzenleme kamu çalışanlarıyla ilgili olduğundan kanunla belirlenmesi gereken bir durum yürütme organına bırakıldığından Anayasanın 128. maddesine, dolayısıyla 7. maddesine de aykırı bir düzenlemedir.

Öğretmen ve Eğitim Örgütleri Devre Dışı Bırakılmıştır

Yasa teklifi, öğretmenlik mesleğinde kariyer sistemini sadece ücret farklılığı doğuracak biçimde düzenlemesiyle, öğretmenlerin haklarını düzenlerken öğretmen örgütlerini paydaş yapmaması, kariyer basamakları arasında keyfiliğe yol açan düzenlemeler içermesi nedeniyle öğretmenlerin sorunlarına yeni sorunlar ekleyecek nitelikte bir kanun teklifi özelliği göstermektedir.

Toplam 960 bin üyesi bulunan Eğitim Bir Sen, Eğitim Sen, Türk Eğitim Sen, Eğitim-İş, Anadolu Eğitim Sendikaları, Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası gibi öğretmen sendikaları komisyonda görüşlerini dile getirmiş olmalarına rağmen bu görüşleri hiçbir Kanun teklifine yansıtılmamıştır. Ayrıca Veli-Der adlı veli örgütü de eleştirilerini, kaygılarını Komisyonda ifade etmiş ama yasa teklifine görüşlerine yer verilmemiştir.

Yasa teklifi bu şekilde öğretmenlerin sahipleneceği bir yasa değildir. Onların sahiplenmediği bir yasanın uygulamaya konması açık ya da mutlaka muhalefetle karşılaşacaktır. Bu tür yasaların kapsayıcılık bakımından olabildiğince hedef kitleyi kuşatmalı, katılımcılık bakımından ise kapsadığı kesimlere açık olmalıdır.

Sonuç

Eğitim işinin asli unsuru öğretmendir. Öğretmenlere verilen önem kadar eğitime önem verilebilir. Bu nedenle öğretmenlik mesleğinin tutarlı, ortak temsiliyete sahip bir biçimde tanımlanması gerekir. Görev bağlamında yapılan tanımın sınırları belirgin, öngörülebilir olmalıdır. Oysa bu yasa teklifi tüm öğretmenleri kuşatan bir tanımdan hareket etmediği için, daha fazla para nasıl kazanılır sorusuna cevap veren bir tekliftir ki bu para aslında tüm öğretmenlerin hakkı olduğu halde belli bir bölümüne vermeyi esas alan bir düzenleme yapılmıştır.

Öğretmenlerin temel sorunu; öğretmenlerin mesleki onuru 20 yıldır ayaklar altına alınmasından kaynaklanmaktadır. Atanmayan öğretmenlerin azarlanması, 15 saat çalışıp yüksek maaş alıyorlar, üstüne üstlük 2 ay tatilleri var denilerek, yaptıkları işle ilgili Alo 147 gibi özel şikayet hattı kuranlardır. Öğretmenlerin ekonomik sorunları bulunuyor. Özellikle yeni başlayan öğretmenler asgari ücrete yakın ücret almakta, özel eğitim kurumlarında çalışan öğretmenler ise 2014 yılında yapılan kanun değişikliği ile maaşları bakımından kamudaki emsallerinden daha az alır hale gelmişlerdir.

Öğretmenlerin;

- Norm kadro,
- Yer değiştirme,
- İl emri tayin hakkı verilmesi,
- Sözleşmeli öğretmenlere eş durumu tayin hakkı verilmesi,
- Zorunlu hizmet bölgelerinin teşvik edilmesi,
- Sözleşmeli öğretmenliğin kaldırılması,
- Mülakat sisteminin kaldırılması,
- Hizmet içi eğitim
- Ücretli öğretmenlik sorununun çözülmesi,
- Eğitim öğretim yılı başında tüm eğitim emekçilerine bir maaş tutarında eğitim öğretim tazminatı verilmesi,
- 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde tüm öğretmenlere bir maaş ikramiye verilmesi,
- Yıllardır çözüm bekleyen kültür öğretmenlerinin maaş karşılığı 15, okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin 18, meslek derslerine giren öğretmenlerin 20 saat uygulamasının sonlandırılarak tüm öğretmenlerin maaş karşılığı ders saatlerinin 15 saatte eşitlenmesi,
- Yöneticilikteki kayırmacılık,
- Yöneticilikte kariyer sistemi kurulamaması,
- Proje okulu adı altında hizmet puanı gözetilmeksizin yapılan haksız atamalar,
- Kreş sorunu,
- Öğretmenlere yönelik şiddet sorunu,
- Grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı,

gibi çok sayıda sorunu bulunmaktadır. Bu kanun teklifi öğretmenlik mesleğini bir bütün olarak ele almadığından öğretmenlerin özlemini duyduğu bir meslek kanunu değildir. Cumhuriyet Halk Partisi olarak TBMM Başkanlığına 2/1401 Esas numaralı meslek kanunu teklifimizin komisyon tarafından bu yasa ile birlikte alınmasını istedik. Ne var ki bu talebimiz de kabul edilmedi. Eğer bu kanun teklifi, bizim kanun teklifimizle birleştirilmiş olsaydı öğretmenlik mesleğini tümüyle kapsayan, katılımcı yani güçlü bir kanun teklifi haline gelebilirdi. Teklif bu şekilde sadece TBMM dışında oluşan iradenin beklentilerini karşılama amacını taşımaktadır. Bu şekilde öğretmenlerin sorunlarına bir çözüm olamayacağı gibi yeni sorunların da kapısını sonuna kadar aralayacaktır.

13 Ocak 2022

Burcu Köksal
Afyonkarahisar

Serkan Topal
Hatay

Yıldırım Kaya
Ankara

Suat Özcan
Muğla

Mustafa Adıgüzel
Ordu

Ali Keven
Yozgat

MUHALEFET ŞERHİ

2/4056 esas numaralı “**Öğretmenlik Meslek Kanunu Teklifi**” ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarız.

GENEL DEĞERLENDİRME

Eğitimde reform çağrılarının ve uygulamalarının merkezinde hemen hemen her zaman öğretmenler bulunmaktadır. Öğretmenler öğrencilerin hem akademik başarılarında hem de bireysel ve toplumsal gelişimlerinde kilit role sahiptir. Öğretmenlerin niteliğinde ortaya çıkacak olumlu yönde küçük bir değişim, öğrencilerin iyilik hallerinin gelişiminde ve akademik başarılarının artmasında çok ciddi karşılıklar bulmaktadır.

Öğretmenlerin Statüsüne İlişkin ILO / UNESCO Tavsiye Kararı hükümetler arası bir konferansta 5 Ekim 1966’da kabul edilmiştir. Burada öğretmenlerin hak ve sorumlulukları ile öğretmenlik mesleğine ilişkin uluslararası standartlar ele alınmıştır. Ortaya çıkan tavsiye kararında öğretmenlere yönelik pek çok öneri de bulunmaktadır. Raporla yer alan hemen hemen tüm tavsiye kararlarında altı çizilen temel konu, öğretmenliğin profesyonel bir meslek olduğu, bu nedenle diğer profesyonel meslek grupları gibi profesyonel standartlara ve uygulamalara sahip olması gerekliliğidir.

Rapor öğretmenlik mesleği için o kadar önemli standartlar ortaya koymuştur ki toplantının tarihi olan 5 Ekim, Dünya Öğretmenler Günü olarak kutlanmaya başlanmıştır. Benzer bir çerçevede, UNESCO tarafından hazırlanan Herkes İçin Eğitim (EFA) raporlarında da eğitim-öğretim süreçlerinde öğretmenin rolü diğer tüm eğitim bileşenlerinden ayrı bir yere konulmuş, “*herkes için eğitim*”in ön şartının “*herkes için öğretmen*” olduğu dile getirilmiştir.

Diğer profesyonel meslek gruplarında olduğu gibi, öğretmenliğin profesyonel bir meslek olarak değerlendirilmesi ve mesleki standartlara kavuşması için gerekli olan ise şüphesiz ki bir meslek kanunudur.

Şu ana kadar 2802 Sayılı Kanun ile Hakimler ve Savcılar, 3458 Sayılı Kanun ile Mühendisler ve Mimarlar, 926 Sayılı Kanun ile TSK Personeli, 2914 Sayılı Kanun ile Yükseköğretim Personeli, 1136 Sayılı Kanun ile Avukatlar, 3224 Sayılı Kanun ile Türk Dış Hekimleri ve 1219 Sayılı Kanun ile Tababet ve Şuabatı San’atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunlar yasal güvenceye kavuşturulmuştur.

Bu kanunlarda adı geçen meslekleri icra edenlerin tamamını öğretmenler yetiştirir. Fakat öğretmenlerin bir meslek kanunu yoktur. Bugün Türkiye’de eğitim öğretim hizmetleri sınıfında fiili olarak görev yapan personel sayısı 1 milyona ulaşmış olmasına rağmen, öğretmenlerin ihtiyaçlarına cevap verecek bir meslek kanununun olmaması önemli bir eksikliklerdir.

Dünya’da birçok ülkede öğretmenlik mesleğiyle ilgili kanunlar bulunmaktadır. Aralarında İngiltere, Almanya, Kanada, Çin ve Avustralya gibi öğretmenlik meslek kanunu olan 30 ülkede ulusal veya yerel düzeyde incelenen 73 yasal metinde öğretmenlerin görev ve sorumlulukları, öğretmen yetiştiren kurumlara öğrenci seçimi, öğretmen yetiştirme süreci, öğretmenlerin istihdam statüsü, öğretmen atama süreci ve koşulları, yönetici atama ve seçim kriterleri, denetçi atama ve seçim kriterleri, öğretmen adaylık süreci (aday öğretmenlik - adaylık kaldırma süreci

ve kriterleri), öğretmenlikte ilerleme ve kariyer basamakları, mesleki gelişim özlük hakları (kıdem aylığı, ücret ve tazminatlar, finansal ve sosyal yardımlar, teşvikler, izin işlemleri, çalışma ve ders saatleri, emeklilik) yer değiştirme ve nakil işlemleri, mesleki ve etik standartlar, ödül ve disiplin işlemleri konularını düzenlediği görülmektedir.

Son yıllarda öğretmenlik meslek kanununa duyulan ihtiyaç siyasi partilerin de gündemine girmiştir. 2018 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili seçimlerine ilişkin seçim bildirgeleri incelendiğinde Mecliste grubu bulunan tüm partilerin; öğretmenlerin yetiştirilmesi, geliştirilmesi, istihdamı, atama ve yer değiştirmeleri, çalışma şartları, mali ve sosyal hakları, özlük işleri konusunda iyileştirmeler yapılması için “**Öğretmenlik Meslek Kanunu**” çıkarılması gerektiğine vurgu yaptıkları görülmektedir.

Başta yönetmelikler olmak üzere, yasal metinlerin pek çoğunun gündelik ihtiyaçlar üzerinden defalarca yapılandırıldığı ve bunların uygulamalarda tutarsızlıklara neden olduğu bilinmektedir. Bütün bunlar düşünüldüğünde öğretmenlik mesleğinin hakları, sorumlulukları ve mesleki standartlarının tutarlı ve bütünlük içinde yer aldığı bir çatı ya da üst metne; Öğretmenlik Meslek Kanunu’na ihtiyaç olduğu açıktır.

Anayasaya aykırılık denetimi dolayısıyla ileri sürülen iddialara karşın öğretmenlerin tamamını ve 45 milyonu ilgilendiren bu konuda anayasanın eğitim hakkını, öğretmenlerin özlük haklarını ve anayasa mahkemesince reddedilen öğretmenlerin kariyer basamaklarına ücret ve sosyal haklar konusunda eşitsizliğe yol açtığına ilişkin yeni düzenlemeler anayasanın amir hükümlerine ve mevcut yasalara (1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun tanıdığı, bilimsel, laik, demokratik, eşit, parasız ve karma eğitim haklarını düzenleyen yasa vb.) aykırılıklar içerdiği için kanunda açıkça ifade edilen yetkiler bir tür yetki devrine ve yürütme organına devrine işaret etmektedir.

MADDELERE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

- Öğretmenlik Meslek Kanunu tasarısında öğretmenlerin nitelikleri başta olmak üzere oluşturulan komisyonlar, önerilen eğitim sertifika programları pek çok belirsizlik taşımakta ve bunların belirlenmesi Millî Eğitim Bakanlığı’na bırakılmaktadır. Bu durum anayasaya aykırı olarak yasama yetkisinin yürütmeye devredilmesi anlamına gelmektedir.
- Tasarı gerçekte üç madde üzerine odaklanmıştır. Birincisi; madde 4 ile Adaylık Kaldırma Sınavı kaldırılmıştır. İkincisi; Öğretmen, Uzman ve Başöğretmenlik olarak öğretmenlik mesleğini kariyer basamaklarına ayırmaktadır. Böylece öğretmenler arasında eşitsizlik, hiyerarşi ve keskin ayrımlar üreterek çalışma barışının bozulmasına yol açmaktadır. Üçüncüsü; 1. Derecede bulunanlara bir yıl sonra uygulanmak üzere 3600 ek gösterge ile yine bir yıl sonra yürürlüğe girecek olan eğitim ve öğretim tazminatında değişiklikler getirilmektedir.
- Ücretli öğretmen uygulamasına son verilmesi ve sözleşmeli öğretmenlerin tüm hakları ile kadroya geçirilmesi gerekirken bu tasarıyla birlikte öğretmenlere yeni kariyer

basamakları dayatılmaktadır. Tüm öğretmenlerin esas beklentisi güvenceli iş ve eşit işe eşit ücrettir.

- Tasarının pek çok yerinde geçen “kademe ilerleme cezası almamış olmak” gibi ifadeler sendikal örgütlenme özgürlüğünü kısıtlamak, iktidara yakın sendikalara üye olmaya yönlendirmek gibi sonuçlar ortaya çıkaracaktır. Düzenleme ile sendikal faaliyet nedeniyle alınan hukuksuz cezalar eleme gerekçesi haline getirilmekte, hakkını aramayan, hükümete koşulsuz itaat edenlere sınava girme hakkı tanınmaktadır. Öğretmenlik, doğası gereği ifade özgürlüğünü en çok kullanması gereken mesleklerden birisidir. Tasarıda 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması yurttaşlık haklarını, akraba ve yakınların araştırılmasında olduğu gibi suçun şahsiliği ve masumiyet karinesi gibi en temel hukuk ilkelerini ihlal etmektedir. Tasarı da bu yasanın altı çizilerek meşrulaştırılmaktadır.
- Tasarıda özel okullarda çalışan öğretmenlere ilişkin herhangi bir düzenleme yoktur. Bu durum öğretmen istihdamında eşitlik ve eşit işe eşit ücret ilkesine ilişkin en önemli sorun olmayı sürdürmektedir. Özel okul öğretmenlerinin Öğretmenlik Meslek Kanunu tasarısı kapsamında değerlendirilmemiş olması bu öğretmenlerin piyasacı eğitim anlayışı içerisinde ucuz iş gücü olarak görüldüklerinin de bir kanıttır.
- Tasarının yasalaşması halinde öğretmenler arasındaki ilişkiler ve mesleki dayanışma bozulacak, statü ve ücret farklılaşması okullarda yeni sorunları ve ayrımları beraberinde getirecektir. Öğretmenler arasında ortaya çıkan farklı statü ve unvanlar, zaman içinde giderek belirginleşen “sınıfsal” ayrımlara, katı ve hiyerarşik çalışma ilişkilerinin oluşmasına yol açacaktır. Bu durum eğitim emekçilerini karşılaştıkları sorunlara birlikte çözüm üretmede gösterdikleri mesleki dayanışmadan uzaklaştıracaktır.
- Tasarı öğretmen veli ilişkilerini de olumsuz etkileyecektir. Öğretmenlik mesleğinin ve öğretmenin saygınlığı öğrenci ve velilerin farklı değerlendirmeleri ile tartışmaya açılacak, öğretmenlik mesleği daha da itibarsız hale getirilmiş olacaktır. Çocuğunun sınıfına uzman ya da başöğretmenin girmesini isteyen velilerle okul idaresi ve öğretmenler arasında sorunlar yaşanması kaçınılmaz olacaktır.
- Bu kanun teklifi, eğitim emekçileri başta olmak üzere, eğitim alanıyla ilgili STK, Sendika ve diğer kuruluşlarla ortaklaşmayarak, iktidarın kendi anlayışına göre hazırlamış olduğu ve komisyon aşamasında da gelen önerileri dikkate almadığı bir tekliftir. Dolayısıyla bu kanun teklifi hazırlanma aşamasında bile oldukça sorunlu bir yöntemle ortaya çıkmıştır.
- Yeni kanun teklifi, önemli bir problem olan ve zaman zaman karşılaştıkları ekonomik ve psikolojik açmazlar yüzünden intihar eden ataması yapılmayan öğretmenler, sözleşmeli, ücretli, vekil öğretmenlere yönelik herhangi bir düzenleme içermemektedir.

- Kanun teklifinde OHAL ve KHK'ler ile mesleklerinden uzaklaştırılan eğitim emekçilerin mağduriyetlerin giderilmesine yönelik de herhangi bir düzenlemeye yer verilmemektedir.
- Ek olarak kanun teklifinde eğitim emekçilerinin en önemli problemlerinden biri olan mobbing (yıldırı) ile ilgili herhangi düzenlemeye yer verilmemekte, mobbingin takibi ve izlenmesi gibi kurumsal herhangi bir adım atılmamaktadır.
- Öğretmenlik Meslek Yasası ile ilgili özlük haklarına dair ödemelerin 2023'te yapılacağı dile getirilmektedir. Komisyonunda görüş bildiren eğitim ve bilim emekçileri sendikalarının çoğu Öğretmenlik Meslek yasası ile ilgili sınırlı teklifler içeren bu kanun teklifinin oluşturulacak bir alt komisyonla bütün paydaşların etkin katılımıyla ayrıntılı bir şekilde ele alınması fırsatını vereceğini beyan etmişlerdir.

Kemal Bülbul
Antalya

Mehmet Ruştü Tiryaki
Batman

MUHALEFET ŞERHİ

Mili Eğitim, Gençlik ve Spor Komisyonu'nda görüşülen Öğretmenlik Meslek Kanun Teklifi üzerine Muhalefet Şerhimiz aşağıda sunulmuştur.

Teklifin Görüşülme Usulüne İlişkin Değerlendirme

TBMM Başkanlığına ulaşan kanun tekliflerinin konusu ve kapsamına göre esas ve tali komisyonlara havalesi TBMM İçtüzüğü'nün 23.Maddesi uyarınca gerçekleştirilmektedir. Tali komisyonlar, işin kendilerini ilgilendiren yönü veya maddeleri üzerine görüş bildiren komisyonlardır. Kanun teklifi, Plan ve Bütçe Komisyonu'nu ilgilendiren maddeler içermesine rağmen, ilgili komisyonda görüşülmemiştir.

TBMM İçtüzüğü'nün 38. Maddesi uyarınca komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasa'nın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Komisyonlarda görüşülen teklif, özellikle özgür bireyler yetiştirmede hayati anlam taşıyan, en kutsal görevi ifa eden öğretmenlerimizin meslek kanunu olarak gündeme getirilmiş bulunmaktadır.

Bu teklif, Anayasa'nın kanun önünde eşitliği düzenleyen 10., eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevini düzenleyen 42. maddeleri ile aslında tüm temel hak ve hürriyetler, kişi hak ve ödevleri, sosyal hak ve ekonomik haklar ve ödevler yönünden kısaca Anayasa'nın eğitim hakkına verdiği değer yönüyle incelenmesi zorunlu bir tekliftir. Teklifin bu yönüyle Anayasa Komisyonu'nda öncelikle incelenmesi gerektiği yönündeki öneriler komisyon tarafından değerlendirilmemiştir.

Bir yandan yüksek lisans-doktora eğitimi teşvik edildiği söylenirken, ülkenin dört bir yanında görev yapan öğretmenlerimize bu imkanın eşit şekilde tanındığından söz etmek mümkün değildir. Böyle bir durumda sınava bağlı olarak kariyer imkanı tanınması fırsat eşitliğini ve Anayasa'nın en temel ilkesi olan eşitlik ilkesine, kısaca Anayasa'nın ruhuna aykırı düşecektir.

Eğitim ve öğretim hakkı ve ödevini düzenleyen 42. madde, denetim ve gözetim hakkını devlete vermiş iken, teklifle Milli Eğitim Temel Kanunu'ndan alınan 43. Maddesinde geçen "Devlet" maddeden çıkarılmıştır. Unutmayalım ki eğitim milli meselemizdir. Maddede geçen "Devlet" ibaresinin çıkarılması, devletin Anayasal sorumluluğunu ortadan kaldırmaktadır.

Teklifin Tümü Üzerine Değerlendirme

Yaklaşık 1 milyon 200 bin öğretmeni ilgilendiren Öğretmenlik Meslek Kanunu Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Komisyonu'nda görüşülmüştür. Muhalefet partilerinin teklif ve değişiklik önerileri göz önünde bulundurulmaksızın kanun metni, üzerinde sadece verdiğimiz değişiklik öneresiyle 5. Maddede yer alan, 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu'ndaki hatalı yazılan “ve/veya ibareleri “ve” olarak düzeltilerek komisyondan geçirilmiştir.

Bu teklifde; Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda bulunması gereken; öğretmen haklarını iyileştirecek, çalışma şartlarının zorlu olduğu bölgelerde öğretmen istihdamını ek haklarla özendirilecek, mesleğin görev ve sorumluluklarını belirleyecek, ek görev ve ek ders ücretlerine dair hükümler içerecek, liyakata dayalı kariyer yapmalarını sağlayacak, meslek standartlarını ortaya koyacak, nitelikli öğretmen yetiştirilmesini ve hizmet içinde geliştirilmesini sağlayacak, adil bir atama ve nakil sistemini teşkil edecek, öğretmenlerin toplumsal statülerini ve saygınlığını yükseltecek, mesleğe özendirilecek, öğretmenlerin şiddete karşı korunmasını sağlayacak, Özel Eğitim Kurumlarındaki öğretmenlerin durumlarını da kapsayacak, öğretmen ve eğitim yöneticilerinin görev ve sorumluluklarının olduğu maddelere rastlanılmamıştır.

3 Aralık 2021 tarihinde gerçekleştirilen 20. Milli Eğitim Şurası'nın açılış konuşmasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, *“Ayrıca, sözleşmeli öğretmen ile kadrolu öğretmen ayrımını da ortadan kaldırıyoruz. Mecburi hizmet hariç özlük hakları, atamalar, mazeret tayinleri başta olmak üzere sözleşmeli öğretmenlerimiz kadrolu öğretmenlerimizle aynı haklara sahip olacaklar. Tüm bu hususları içeren Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun çok yakında Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin takdirine sunulmasını planladık.”* açıklamalarında bulunmuştur.

Cumhurbaşkanı'nın bu açıklamalarına istinaden, Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla birlikte Sözleşmeli Öğretmenliğin kalkacağı yönünde kamuoyunda bir algı oluşmuştur. Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda beklenen, kadrolu öğretmenliğin kurumsallaşması konusunda hiçbir adım atılmadığı görülmüştür. Kanun Teklifi'ne bakıldığında, iktidar sahiplerinin ve ortaklarının öğretmenler arasındaki sözleşmeli-kadrolu ayrımını ortadan kaldıracak herhangi bir düzenleme yapmadığı gibi, mazeret tayini için çok önemli olan aile birliği konusuna da yer verilmemiştir. Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun görüşüldüğü komisyonda verdiğimiz Sözleşmeli Öğretmenler'in aile bütünlüklerini korumaya yönelik eş durumlarından dolayı

tain hakkı tanınmasını içeren önerge, iktidar sahipleri ve ortakları tarafından reddedilmiştir. Bu durum, öğretmenler tarafından hayal kırıklığı olarak karşılanmıştır.

Eğitim Sendikaları başkanları ve temsilcileri de bu kanun teklifinin Öğretmenlik Meslek Kanunu için çok yetersiz olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Kanun teklifinin 6.maddesi ile getirilen “Öğretmen Kariyer Basamakları Uygulaması” yeni değildir. Taslak 1739 sayılı kanunda olduğu gibi üç kariyer basamağından söz etmektedir.

Kanunun geneli, daha önce hazırlanmış bazı kanunlara (657 ve 1739) atıfta bulunan düzenlemeler içermektedir. Bu taslağın 3,4,5 ve 6. maddeleri 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nda bulunan ve bu teklifle kaldırılan 43. ve 45. maddelere benzerdir. Üstelik 43. ve 45. maddeler daha kapsamlıdır. İlgili kanun maddelerinde yer almayan tek düzenleme 3600 ek gösterge ve ek tazminatı düzenleyen maddelerdir. Oysa öğretmenlerin beklediğı, öğretmenlikle ilgili tüm kanunların bir arada olduğu ve öğretmenlerin meslekleriyle alakalı tüm sorun ve hakların bir arada bulunduğu bir meslek kanunudur. Bu teklif, bir mevzuat değişikliğinin ötesine geçememiştir ve dağınkılığa bir yenisi eklenmiştir.

Kanun Teklifi’ndeki tek olumlu gelişme, öğretmenlere tanınacak 3600 ek gösterge düzenlemesidir. Öğretmenlik Meslek Kanunu olmadan da öğretmenlere 657 sayılı kanunla 3600 ek gösterge hakkı tanınabilirdi. Burada yapılan siyasi popülistiktir.

Öğretmenlere 3600 ek gösterge verilirken; il ve ilçe müdürlüklerinde yöneticiliğe atanan şube müdürlerinin, ilçe müdürlerinin, il milli eğitim müdürlerinin ek göstergelerinin 3000 olarak kalması önemli eksikliklerden biridir.

3600 ek gösterge düzenlemesinin yapılacağı ilgili maddenin 2023 yılında yürürlüğe girecek olması ise, ayrı bir garabettir.

5. maddedeki en büyük belirsizlik, “Adaylık Değerlendirme Komisyonu”nun nasıl oluşacağıyla ilgili bir açıklamanın ilgili maddede bulunmamasıdır.

Uzman Öğretmen – Baş Öğretmenlik

Teklifte, Uzman öğretmenlik için 10 yıl görev yapmak ve 180 saat, Başöğretmenlik için ise 10 yıl Uzman Öğretmenlik yapmak ve 240 saat mesleki gelişime yönelik eğitime tabi tutulup, sonrasında sınav yapılması ve bu sınavların 70 ve üzeri puan alanlara bu unvanların verileceğı

belirtilmektedir. Ayrıca uzman ve başöğretmenlere ayrı ayrı birer derece verileceği de ifade edilmiştir.

2006 yılında Uzman Öğretmen ve Başöğretmen tanımları yapılmış, 83 bin 350 Uzman Öğretmen ve doktoralı 100 öğretmene Başöğretmen unvanı verilmiştir. Mahkeme kararıyla Uzman Öğretmenlik Sınavı kaldırılmıştır. Bu sınav bir daha yapılmadığı için, sınava giremeyen diğer öğretmenler maddi ve manevi yönden mağdur olmuşlardır. Bu durum, öğretmenler arasında 16 yıl süren bir huzursuzluğa sebep olmuştur.

Öğretmenlere sınav olmadan, uzman ve başöğretmen gibi isimlendirmeler yapmadan kıdemlerine göre ek tazminatlar verilmelidir.

16 yıldır verilmeyen ve sınavı yapılmayan bir sistemde, zaten hizmeti 20 yılı aşmış olan öğretmenlere Uzman Öğretmenlik verilse bile, Başöğretmenlik için 10 yıl daha beklemeleri gerekeceğinden, bu haktan yararlanmaları ancak emeklilikleri döneminde mümkün görülmektedir.

Teklif veren komisyon üyelerinin sınavdan muaf olan lisansüstü öğrenim gören öğretmenleri teşvik ettikleri söylene de, yıllardır lisansüstü eğitim almak isteyen öğretmenlerin önleri kapatılmıştır.

Öğrencilerin maruz bırakıldığı, okullarımızın değersizleştirildiği ve tamamıyla sınav odaklı bir hale gelen Milli Eğitim sistemimizde, öğretmenleri de ayrı bir sınav stresine sokmak, farklı bir sınav sistemine tabi tutmak abesle iştigal etmektir. Bu koşullarda öğretmenlerin öğrencilerini ihmal edebilme ihtimalleri kaçınılmaz olacaktır.

Öğretmenlerin; ücretli, sözleşmeli, kadrolu, uzman ve başöğretmen gibi sınıflara ayrılması şüphesiz çalışma barışını bozacaktır. Veli ve öğrencilerin gözünde de öğretmenlerin sınıflara ayrılmış olmaları, öğretmenleri küçük düşürmekten başka bir amaca hizmet etmeyecektir.

Bu teklifle, belirli kıdemde olan öğretmenlerin maaşlarını yükseltmek amaçlanmış ise, özlük hakları düzenlenerek maaşlarının ve ek ders ücretlerinin kıdeme göre artırılması daha doğru olacaktır. OECD Ülke ortalamalarında mesleğe yeni başlayan öğretmen ile emekli olmaya hak kazanan öğretmen maaşı arasındaki fark %60-65 oranındadır. Türkiye’de ise bu oran %12’dir.

Öğretmenliğe kabul sürecinde mülakat sistemi kaldırılmalıdır. Öğretmenlik gibi son derece kutsal olan bir meslek, hiçbir nesnel ölçütü olmayan mülakat sisteminin süzgecinden

geçirilmesi adaletsizdir. Kamuoyundaki paylaşımlarda mülakatın liyakate değil, biata yönelik olduğu kanaati hakimdir ve bu mağduriyetin bir an önce giderilmesi gerekmektedir.

Sayıları 200 binin üzerinde olan Özel Eğitim Kurumları'ndaki öğretmenlerin de mesleki standartlarda ücret almalarına ve çalışma koşullarına ilişkin maddeler, kanun teklifinde bulunmamaktadır. Bu taslak, Özel Eğitim Kurumları'nda çalışan veya diğer kamu kurumlarında görev yapan öğretmenlere yönelik hiçbir düzenlemeyi içermemektedir.

Teklifte, okul yönetiminin eğitim-öğretim hizmeti ve öğretmenlik mesleğiyle olan zorunlu ve gerekli bağlantısına ve eğitim kurumu yöneticiliğinin yasal bir statüye kavuşturulma imkanı göz ardı edilmiş, eğitim kurumu yöneticiliği ve yöneticilerine ilişkin hükümlere yer verilmemiştir.

Ödül ve Disiplin Hükümleri

AKP iktidarında, meslek özelinde ele alınması gereken ve öğretmenlik mesleğini ilgilendiren detaylı disiplin hükümleri, (1702 (ortaokul) ve 4357 (ilkokul) sayılı kanunlarda) yürürlükten kaldırılmış, 657 sayılı kanunda yer alan genel disiplin hükümlerine bağlanmıştır. Örneğin; Avukatlık Kanunu'nda disiplin işlemlerini ve cezalarını düzenleyen otuz madde bulunmasına rağmen, Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda disiplin hükümlerini düzenleyen hiçbir maddeye yer verilmemiştir. Öğretmenlik gibi kutsal bir mesleğin disiplin hükümleri, 657 sayılı kanun ve yönetmeliklere bağlanmıştır.

Ödüllendirme sadece uzmanlık ve başöğretmenlik gibi kavramlarla ele alınmıştır. Oysa ki, bütün meslek mensuplarını kapsayan, eşit, adil, ölçülebilir ve uygunluk denetimine elverişli, münhasıran Bakanlık merkez ve taşra teşkilatının yetkilendirildiği bir ödül ve başarı/üstün başarı belgesi verilmesi daha doğru olacaktır.

Teklifin Maddeleri Üzerine Değerlendirme

Madde 1

Kanunun amacı, öğretmenlerin atamaları, mesleki gelişimleri ve kariyer basamaklarında ilerlemelerini düzenlemek olarak ifade edilmiştir. Kanun teklifinin 1. maddesinde belirtilen atama, mesleki gelişim ve kariyer basamaklarını içeren yeterli bir açıklama da yoktur.

Bu kanun aynı zamanda öğretmenlerin; yetişme sürecini, adaylık sürecini, koşullarını sorumluluklarını, yer değiştirme ve nakil işlemlerini, mesleki ve etik standartlarını, ödül ve disiplin işlemlerini, yönetici atama ve seçim kriterlerini, mesleki gelişim ve özlük haklarını, denetçi atama ve seçim kriterlerini de kapsamalıdır. Bu başlıkların tek tek ele alınması, Öğretmenlik Meslek Kanunu yapımı açısından gereklidir. Bu teklif maddesine yönelik verdiğimiz değişiklik önergesi, iktidar ve ortakları tarafından reddedilmiştir.

Madde 2

Maddenin içeriği yetersizdir. Eğitim ve öğretim bir bütün olmakla beraber, Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda Özel Eğitim Kurumları'nda çalışan öğretmenler, eğitim yöneticileri ve denetçiler kapsam dışında tutulmamalıdır. Özel Eğitim Kurumları çalışanlarını, eğitim yöneticilerini ve denetçileri de kapsam altına alınmasına yönelik verdiğimiz önerge, iktidar ve ortakları tarafından reddedilmiştir.

Madde 3

Maddenin 2. fıkrası sadece çalışma şartlarından söz etmektedir. Maddede bahsi geçen çalışma şartları açık ve net bir şekilde ifade edilmemiştir. Bu şartların neler olacağı ile birlikte öğretmenlerin statüleri ve özlük haklarına ise yer verilmemiştir. Eğitimin kalitesini artırmak sadece çalışma şartlarına bağlanmamalıdır.

Madde 4

Öğretmenlik ataması konusunda maddenin 2. fıkrasına yönelik mülakatın kaldırılması için bir önerge tarafımızdan verilmiştir. Öğretmenlik gibi son derece kutsal olan bir meslek için, hiçbir nesnel ölçütü olmayan mülakat sisteminin kaldırılması elzemdir. Gençlerimizin kul hakkı gözetilmeden, başarı derecelendirmeleri yapılmadan; nepoizm kaynaklı vakıfların, derneklerin, cemaatlerin, listeleri göz önünde bulunduruluyor algısı kamuoyunda yaygın bir görüş oluşturmaktadır.

Madde 5

İlgili maddenin 1. fıkrasında mülakatların kaldırılarak, ölçme, seçme ve yerleştirme merkezi tarafından yapılacak sınavların geçerli olması yönünde verdiğimiz önerge iktidar ve ortakları tarafından reddedilmiştir.

Madde 6

Öğretmenlerin ücretli, sözleşmeli, kadrolu, uzman, başöğretmen gibi sınıflara ayrılması çalışma barışını bozacaktır. Aynı zamanda bu sistem, veli ve öğrencilerin gözünde de öğretmenleri küçük düşürmekten başka bir amaca hizmet etmeyecektir. Öğretmenlik bir ihtisas mesleğidir. Kıdemi dolan öğretmen, gerekli şartları yerine getirdiğinde ilgili tazminatlardan yararlanmalıdır.

Öğrencilerin maruz bırakıldığı, okullarımızın değersizleştirildiği ve tamamıyla sınav odaklı bir hale gelen Milli Eğitim sistemimizde, öğretmenleri de ayrı bir sınav stresine sokmak, farklı bir sınav sistemine tabi tutmak abesle iştigal etmektir. Bu koşullarda öğretmenlerin öğrencilerini ihmal edebilme ihtimalleri kaçınılmaz olacaktır. Öğretmenlerin sınavsız olarak kıdemlerine bağlı olan yükselmelerinin önünü açacak olan değişiklik önergemiz reddedilmiştir.

Madde 9

Sözleşmeli öğretmenlere, aile bütünlüklerinin korunabilmesi için eş durumlarından tayin hakkı verilmesi tarafımızca teklif edilmiştir. Öneri, komisyonda reddedilmiştir.

Madde 11

Madde ile öğretmenlere ek gösterge ve tazminatların sağlanacağı 8. maddenin 15.01.2023 tarihinden itibaren yürürlüğe gireceği belirtilmiştir. Bu düzenleme, öğretmenlik mesleğinin

siyasi rant malzemesi haline getirilmesine yol açacaktır. Bir seçim yatırımı olarak taahhüt edilen maddenin 1 sene sonra yürürlüğe girmesinin mantıklı bir izahı yoktur. Vermiş olduğumuz kanunun yürürlüğe girdiği tarihte uygulanması önergesi reddedilmiştir.

Hüseyin Örs
Trabzon

Şenol Sunat
Ankara

KONYA MİLLETVEKİLİ ORHAN ERDEM VE
57 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**ÖĞRETMENLİK MESLEK
KANUNU TEKLİFİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; eğitim öğretim hizmetlerini yürütmekle görevli öğretmenlerin atamaları ve mesleki gelişimleri ile kariyer basamaklarında ilerlemelerini düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun; eğitim öğretim hizmetlerini yürüten öğretmenleri kapsar.

İKİNCİ BÖLÜM

Öğretmenlik Mesleği

Öğretmenlik

MADDE 3- (1) Öğretmenlik, eğitim öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini, Türk Millî Eğitiminin amaçları ve temel ilkeleri ile öğretmenlik mesleği etik ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdür.

(2) Öğretmenlerin çalışma şartları, eğitimde kalitenin yükseltilmesi için belirlenen amaçları gerçekleştirmek üzere düzenlenir.

(3) Öğretmenlik mesleğine hazırlık; genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon/ öğretmenlik meslek bilgisi ile sağlanır.

(4) Öğretmenlik mesleği; aday öğretmenlik döneminden sonra öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olmak üzere üç kariyer basamağına ayrılır.

Öğretmenlerin nitelikleri ve seçimi

MADDE 4- (1) Öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon/ öğretmenlik meslek bilgisi bakımından aranacak nitelikler Millî Eğitim Bakanlığınca tespit olunur.

(2) Öğretmenler, öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarından ve bunlara denkliği kabul edilen yurt dışı yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar arasından seçilir.

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE
SPOR KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**ÖĞRETMENLİK MESLEK
KANUNU TEKLİFİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, eğitim ve öğretim hizmetlerini yürütmekle görevli öğretmenlerin atamaları ve mesleki gelişimleri ile kariyer basamaklarında ilerlemelerini düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun, eğitim ve öğretim hizmetlerini yürüten öğretmenleri kapsar.

İKİNCİ BÖLÜM

Öğretmenlik Mesleği

Öğretmenlik

MADDE 3- (1) Öğretmenlik, eğitim ve öğretim ile bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini, Türk Millî Eğitiminin amaçları ve temel ilkeleri ile öğretmenlik mesleği etik ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdür.

(2) Öğretmenlerin çalışma şartları, eğitimde kalitenin yükseltilmesi için belirlenen amaçları gerçekleştirmek üzere düzenlenir.

(3) Öğretmenlik mesleğine hazırlık; genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon/ öğretmenlik meslek bilgisi ile sağlanır.

(4) Öğretmenlik mesleği; aday öğretmenlik döneminden sonra öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olmak üzere üç kariyer basamağına ayrılır.

Öğretmenlerin nitelikleri ve seçimi

MADDE 4- (1) Öğretmen adaylarında genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon/ öğretmenlik meslek bilgisi bakımından aranacak nitelikler Millî Eğitim Bakanlığınca tespit olunur.

(2) Öğretmenler, öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarından ve bunlara denkliği kabul edilen yurt dışı yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar arasından seçilir.

(Konya Milletvekili Orhan Erdem ve
57 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Aday öğretmenlik

MADDE 5- (1) Özel mevzuatında yer alan hükümler saklı kalmak üzere, aday öğretmenliğe atanabilmek için 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan şartlara ek olarak, yönetmelikle belirlenen yükseköğretim kurumlarından mezun olma, 7/4/2021 tarihli ve 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olma ve Millî Eğitim Bakanlığınca ve/veya Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılacak sınavlarda başarılı olma şartları aranır.

(2) Adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz. Bu süre içinde, zorunluluklar dışında aday öğretmenlerin görev yeri değiştirilemez.

(3) Aday öğretmenler, eğitim ve uygulamadan oluşan Aday Öğretmen Yetiştirme Programına tabi tutulur. Aday öğretmenlerden adaylık süreci sonunda Adaylık Değerlendirme Komisyonu tarafından yapılan değerlendirme sonucunda başarılı olanlar öğretmenliğe atanır.

(4) Aday öğretmenlerden;

a) Atanma niteliklerinden herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılınların,

b) Adaylık süresi içinde atanma şartlarından herhangi birini kaybedenlerin,

c) Adaylık sürecinde aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezası alanların,

ç) Aday öğretmenler için öngörülen Aday Öğretmen Yetiştirme Programına mazeretsiz olarak katılmayanlar ile bu program sonunda Adaylık Değerlendirme Komisyonunca yapılan değerlendirmede başarısız olanların,

görevine son verilir ve bunlar 3 yıl süreyle öğretmenlik mesleğine alınmaz.

(5) Dördüncü fıkranın (ç) bendi kapsamında görevlerine son verilmesi gerekenlerden aday öğretmenliğe başlamadan önce 657 sayılı Kanuna göre memurlukta adaylığı kaldırılarak

Aday öğretmenlik

MADDE 5- (1) Özel mevzuatında yer alan hükümler saklı kalmak üzere, aday öğretmenliğe atanabilmek için 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan şartlara ek olarak, yönetmelikle belirlenen yükseköğretim kurumlarından mezun olma, 7/4/2021 tarihli ve 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanununa göre güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmış olma ve Millî Eğitim Bakanlığınca ve/veya Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı tarafından yapılacak sınavlarda başarılı olma şartları aranır.

(2) Adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz. Bu süre içinde, zorunlu hâller dışında aday öğretmenlerin görev yeri değiştirilemez.

(3) Aday öğretmenler, eğitim ve uygulamadan oluşan Aday Öğretmen Yetiştirme Programına tabi tutulur. Aday öğretmenlerden adaylık süreci sonunda Adaylık Değerlendirme Komisyonu tarafından yapılan değerlendirme sonucunda başarılı olanlar öğretmenliğe atanır.

(4) Aday öğretmenlerden;

a) Atanma niteliklerinden herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılınların,

b) Adaylık süresi içinde atanma şartlarından herhangi birini kaybedenlerin,

c) Adaylık sürecinde aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezası alanların,

ç) Aday öğretmenler için öngörülen Aday Öğretmen Yetiştirme Programına mazeretsiz olarak katılmayanlar ile bu program sonunda Adaylık Değerlendirme Komisyonunca yapılan değerlendirmede başarısız olanların,

görevine son verilir ve bunlar 3 yıl süreyle öğretmenlik mesleğine alınmaz.

(5) Dördüncü fıkranın (ç) bendi kapsamında görevlerine son verilmesi gerekenlerden aday öğretmenliğe başlamadan önce 657 sayılı Kanuna göre memurlukta adaylığı kaldırılarak

(Konya Milletvekili Orhan Erdem ve
57 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

asıl memurluğa atanmış olanlar, kazanılmış hak aylık derecelerine uygun memur unvanlı kadroya atanır.

(6) Öğretmen adaylarının adaylık sürecinde yetiştirilmelerine esas Aday Öğretmen Yetiştirme Programı ve Adaylık Değerlendirme Komisyonunun oluşumu ile aday öğretmenlik sürecine ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Öğretmenlik kariyer basamakları

MADDE 6- (1) Aday öğretmenlik dâhil öğretmenlikte en az on yıl hizmeti bulunanlardan;

a) Mesleki gelişime yönelik 180 saatten az olmamak üzere düzenlenen Uzman Öğretmenlik Eğitim Programını tamamlamış olan,

b) Mesleki gelişim alanlarında uzman öğretmenlik için öngörülen asgari çalışmaları tamamlamış olan,

c) Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası bulunmayan,

öğretmenler uzman öğretmen unvanı için yapılan yazılı sınava başvuruda bulunabilir. Uzman öğretmen unvanı için yapılan yazılı sınavda 70 ve üzeri puan alanlar başarılı sayılır. Yazılı sınavda başarılı olanlara uzman öğretmen sertifikası düzenlenir.

(2) Uzman öğretmenlikte en az on yıl hizmeti bulunan ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezası bulunmayan uzman öğretmenlerden mesleki gelişime yönelik 240 saatten az olmamak üzere düzenlenen Başöğretmenlik Eğitim Programını tamamlamış olan ve mesleki gelişim alanlarında başöğretmenlik için öngörülen çalışmaları tamamlayanlar başöğretmen unvanı için yapılan yazılı sınava başvuruda bulunabilir. Yazılı sınavda 70 ve üzeri puan alanlar başarılı sayılır. Yazılı sınavda başarılı olanlara başöğretmen sertifikası düzenlenir.

(3) Yüksek lisans eğitimini tamamlayanlar uzman öğretmen unvanı için öngörülen; doktora eğitimini tamamlayanlar ise başöğretmen unvanı için öngörülen yazılı sınavdan muaf tutulur.

asıl memurluğa atanmış olanlar, kazanılmış hak aylık derecelerine uygun memur unvanlı kadroya atanır.

(6) Aday öğretmenlerin adaylık sürecinde yetiştirilmelerine esas Aday Öğretmen Yetiştirme Programı ve Adaylık Değerlendirme Komisyonunun oluşumu ile aday öğretmenlik sürecine ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Öğretmenlik kariyer basamakları

MADDE 6- (1) Aday öğretmenlik dâhil öğretmenlikte en az on yıl hizmeti bulunanlardan;

a) Mesleki gelişime yönelik 180 saatten az olmamak üzere düzenlenen Uzman Öğretmenlik Eğitim Programını tamamlamış olan,

b) Mesleki gelişim alanlarında uzman öğretmenlik için öngörülen asgari çalışmaları tamamlamış olan,

c) Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası bulunmayan,

öğretmenler uzman öğretmen unvanı için yapılan yazılı sınava başvuruda bulunabilir. Uzman öğretmen unvanı için yapılan yazılı sınavda 70 ve üzeri puan alanlar başarılı sayılır. Yazılı sınavda başarılı olanlara uzman öğretmen sertifikası düzenlenir.

(2) Uzman öğretmenlikte en az on yıl hizmeti bulunan ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezası bulunmayan uzman öğretmenlerden mesleki gelişime yönelik 240 saatten az olmamak üzere düzenlenen Başöğretmenlik Eğitim Programını tamamlamış olan ve mesleki gelişim alanlarında başöğretmenlik için öngörülen çalışmaları tamamlayanlar başöğretmen unvanı için yapılan yazılı sınava başvuruda bulunabilir. Yazılı sınavda 70 ve üzeri puan alanlar başarılı sayılır. Yazılı sınavda başarılı olanlara başöğretmen sertifikası düzenlenir.

(3) Yüksek lisans eğitimini tamamlayanlar uzman öğretmen unvanı için öngörülen, doktora eğitimini tamamlayanlar ise başöğretmen unvanı için öngörülen yazılı sınavdan muaf tutulur.

(Konya Milletvekili Orhan Erdem ve
57 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(4) Eğitim kurumu yöneticiliği ve sözleşmeli öğretmenlikte geçen süreler öğretmenlik süresinin hesabında dikkate alınır.

(5) Öğretmen unvanından, bu göreve atanmanın atamaya yetkili amir tarafından onaylandığı tarihten, uzman öğretmen veya başöğretmen unvanından ise uzman öğretmen/başöğretmen sertifikasının düzenlendiği tarihten itibaren yararlanır. Uzman öğretmen veya başöğretmen unvanını kazandıktan sonra alan değiştiren ya da ilgili düzenlemelerle alanı kaldırılan veya alanının adı değiştirilen öğretmenler kazandıkları unvanları kullanmaya devam eder.

(6) Uzman öğretmen veya başöğretmen unvanı alanlara her unvan için ayrı ayrı olmak üzere bir derece verilir.

(7) Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almış olanlar, cezaları özlük dosyasından silindikten sonra uzman öğretmen veya başöğretmen unvanı için başvuruda bulunabilir.

(8) Öğretmenlik mesleği kariyer basamaklarında ilerlemeye ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan hâller

MADDE 7- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde; 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 657 sayılı Kanun, 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile diğer kanunların bu Kanun ile çelişmeyen hükümleri uygulanır.

MADDE 8- (1) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesinin “II-Tazminatlar” kısmının “B-Eğitim, Öğretim Tazminatı” bölümünde yer alan “%40’ına” ibaresi “%120’sine” şeklinde, “%20’sine” ibaresi “%60’ına” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 657 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı Cetvelin “IV - Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı” bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(4) Eğitim kurumu yöneticiliği ve sözleşmeli öğretmenlikte geçen süreler öğretmenlik süresinin hesabında dikkate alınır.

(5) Öğretmen unvanından, bu göreve atanmanın atamaya yetkili amir tarafından onaylandığı tarihten, uzman öğretmen veya başöğretmen unvanından ise uzman öğretmen/başöğretmen sertifikasının düzenlendiği tarihten itibaren yararlanır. Uzman öğretmen veya başöğretmen unvanını kazandıktan sonra alan değiştiren ya da ilgili düzenlemelerle alanı kaldırılan veya alanının adı değiştirilen öğretmenler kazandıkları unvanları kullanmaya devam eder.

(6) Uzman öğretmen veya başöğretmen unvanı alanlara her unvan için ayrı ayrı olmak üzere bir derece verilir.

(7) Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almış olanlar, cezaları özlük dosyasından silindikten sonra uzman öğretmen veya başöğretmen unvanı için başvuruda bulunabilir.

(8) Öğretmenlik mesleği kariyer basamaklarında ilerlemeye ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan hâller

MADDE 7- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde; 5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 657 sayılı Kanun, 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile diğer kanunların bu Kanun ile çelişmeyen hükümleri uygulanır.

MADDE 8- (1) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesinin “II-Tazminatlar” kısmının “B-Eğitim, Öğretim Tazminatı” bölümünde yer alan “% 40’ına” ibaresi “% 120’sine” şeklinde, “% 20’sine” ibaresi “% 60’ına” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 657 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı Cetvelin “IV - Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı” bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Konya Milletvekili Orhan Erdem ve
57 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

UNVAN	DERECE	Uygulanacak Ek Göstergeler
Öğretmen	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	1600
	5	1300
	6	1150
	7	950
	8	850

UNVANI	DERECE	Uygulanacak Ek Göstergeler
Öğretmen	1	3600
	2	3000
	3	2200
	4	1600
	5	1300
	6	1150
	7	950
	8	850

MADDE 9- 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesine “sözleşmeli öğretmenler” ibaresinden sonra gelmek üzere “can güvenliği ve sağlık mazeretleri hariç olmak üzere” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 10- 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 43 üncü ve 45 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Uzman öğretmen veya başöğretmen unvanına sahip olanlar

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte uzman öğretmen veya başöğretmen unvanına sahip olanlar, bu Kanunun sağladığı haklardan yararlanır.

Yürürlük

MADDE 11- (1) Bu Kanunun 8 inci maddesi 15/1/2023 tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

MADDE 9- 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesine “sözleşmeli öğretmenler” ibaresinden sonra gelmek üzere “can güvenliği ve sağlık mazeretleri hariç olmak üzere” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 10- 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 43 üncü ve 45 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Uzman öğretmen veya başöğretmen unvanına sahip olanlar

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte uzman öğretmen veya başöğretmen unvanına sahip olanlar, bu Kanunun sağladığı haklardan yararlanır.

Yürürlük

MADDE 11- (1) Bu Kanunun 8 inci maddesi 15/1/2023 tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.